

# ՐԱՏԵԻՐԱ

## THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 41, October 16, 1926

Ճիւտ 8, Նո. 41, Հոկտեմբեր 16, 1926

### ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

#### ՊԷՆՏԵԿՈՍՏԵՆԻՆ ՄԱՆԱՍԸ

Գրիստոսը չակիրտէրի Փէվգանի օտա-  
տա տուա էտէրքէն Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ  
պէօյիւք պիր վազըա վուգու պուլտը: Պուլու-  
տըզարը եէր սարսըլտը վէ քէնտիւրէտէ աթէշ  
տիլլէր թագսիմ օլունարագ լիսանլար սէօյլէ-  
մէյէ պաշլատըլար: Իւզէրլէրինէ Բուհ իւլ  
Գուտս նազիլ օլմուշ իտի: Ամալ Ը Բիւսուլ քի-  
թապընըն իքինճի պապընտա վէրիլէն պու թա-  
րիֆին մէճագի վէ միւճիզէվի զըսմլարընը թէֆ  
րիզ էթմէյէրէք պու վազըանըն աւլ մանասընը  
վէ էհէմմիլէթինի կէօրմէյէ չալըշալըմ:

Պու տուա մէճլիսինտէ հազըր օլանլարըն  
ճիւմլէսի տէ Գրիստոս իլէ պէրապէր պուլու-  
նուպ անըն իլահի թէէսիրինէ մազհար օլմուշ-  
լար իտի: Պու իլահի թէէսիր ալթընտա անլէր  
թէպտիլ օլուպ պիւսպիւթիւն եէնի առէմլէր  
օլմուշլար իտի: Գապա վէ թիզմէշրէպ Պետ-  
րոս. «Սէն պիլիըսին քի պէն սէնի սէվէրիմ»,  
տէյէն հալիմ պիր դաթ օլմուշ իտի, Սամարիա-  
լըլարըն պաշընա աթէշ եաղտըրմագ իսթէյէն  
Յովհաննէս լաթիֆ վէ սէվկիւլիւ պիր չայիրտ  
օլմուշ իտի, Սիմօնըն խանէսինտէքի գարը՝  
թէվպէ էտիպ մաղֆիրէթէ վէ իֆֆէթէ մալիք  
պիր խաթուն օլմուշ իտի: Գրիստոսըն հուզու-  
րը՝ էթրաֆընտա պուլուլունանլարա Ալլահըն րու-  
հունըն լաթիֆ թէէսիրինի սաշար վէ օլ թէէ-  
սիրէ քէնտի գալպտէրինի իման իլէ աշանլար  
օլ րուհըն վասըթասըլլա թէճտիտ օլունուլար  
իտի: Չաքէոս, Մակդաղենալը Մարիամ, Մար-

թա վէ հէմշիրէսի, Էմմաուսա կիտէն եօլճու-  
լար, րէսուլլար վէ անըն թէմսիլլէրինի վէ վաղ  
լարընը տինլէյէն ճիւմլէ կէօմրիւքճիւլէր վէ  
կիւնահքեարլար Գրիստոսըն րուհունըն թէէ-  
սիրաթը ալթընտա եէնիլէնիյօրլար, փաքլանը-  
յօրլար իտի:

Իմտի պու չակիրտէր իչիւն Պէնտէկոստէ-  
նին մանասը նէ՞ իտի:

Անլէր օրատա իլք տէֆա օլարագ րուհտան  
տօղմուշ օլամագլար իտի: Ալլահըն րուհու կէչ-  
միշ իւշ սէնէ գարֆընտա անլէրին արասընտա  
իլլէմէքտէ օլմուշ իտի վէ պու իլլէմէք պօշ  
վէ սէմէրէսիզ տէյիլ իտի: Յիսուսըն՝ Մէսիհ  
Իպնուլլահ օլտըղընը, Փէտըր՝ Պետրոսա իլհամ  
էթմիշ իտի, թէսէլլի էտիճի հալա անլէր իլէ  
պէրապէր պուլուլունուլար իտի, Անըն սէօղլէրինի  
տինլէրքէն գալպլէրի տէրուլլէրինտէ եանըյօր  
իտի: Գրիստոսըն րուհը անլէրին իւզէրլինտէ  
իլլէյօր վէ անլէր օլ րուհըն թէէսիրի վէ հու-  
զուրը իլէ եէնիլէնիյօրլար իտի: Իմտի պու Պէն  
տէկոստէ վազըասը նէ՞ իտի: Պէնտէկոստէտէ  
չակիրտէր Էլան Բէնտի գալպլէրինտէ իլլէյէն  
րուհըն հուզուրընա տաիբ միւքթալի (գիտա-  
կից) օլտըլար վէ օլ րուհտան իլիամ ալտըլար:  
Օրատա իքի եէնի շէյ վար ըտը, պիրի՝ Գրիս-  
տոսըն րուհունըն, եանի քէնտիլէրտէն Փարզը  
վէ քէնտիլէրտէն խարիճտէ պուլուլունան իլահի  
գուվլէթին քէնտի տէրուլլէրինտէ իլլէտիլինէ  
միւթթալի օլտուլար, տիկէրի՝ չախսէն իլհամ  
ալտըլար:

Պիր միսալ իլէ պուլըն իլզահ էտէլիմ:—

Կիւնէշ քէնտի նուրուլըն հէր թարաֆա սա-  
շար իքէն անըն զիյասընա մարուզ օլան նէպա-

Թաթ, հայվանաթ վէ ատէմլէր օլ զիյատան հայաթ վէ հիւսն ալըրլար: Զիչէքլէր՝ ընկէլէրինտէ վէ հիւսնլէրինտէ կիւնէշի եաշայօրլար, ալ եանաղլար վէ չէվիք այաղլար իլէ սէքիպ սըշրայան չօճուղլար վէ կէնճլէր կիւնէշին քէնտիլէրէ վէրտիյի հայաթը եաշայօրլար: Լաքին պունլար կիւնէշ զիյատան պու թէշսիւրի հագղընտա միւթթալի (գիտակից) տէյիլ տիրլէր:

Եախօտ պիր խանէտէքի չօճուղլարը ալալըմ. Անլէր էյի վէ մուհապպէթլի վալիտէյնին թէշսիւրաթը ալթընտա նաղիք, թէրպիյէլի, զէքի վէ էյի չօճուղլար հալինտէ պէօյիւրլէր: Անլէրի էօյլէ եափան օլ էյի վալիտէյնին հուղուրը տըր: Լաքին պու չօմըն լաթիֆ մուհիթի էօյլէ թապիի օլմուշ քի անլէր օրատա՝ պաղչէտէ պէօյիւրլէր չիչէքլէր կիպի պէօյիւրլէր տիրլէր: Պիր կիւն պու էվլատլար վալիտէյնլէրին պու թէշսիւր վէ գուվվէթինէ միւթթալի օլուրլար: Կէօրիւրլէր քի պու հօմ վէ անըն ճիւմ վէ պէրէքէթլէրինին մէնպաը շու սէվկիւլիւ զաթլար տըր:

Օլ էվլատլարըն հիսսիյաթը, վալիտէյնլէրինէ զարշը մուհապպէթլէրի, օլ այիլէնին հայաթընա տաիր իտէալլարը աճայիպ պիր թէպտիլաթա մարուղ օլուր: Եէնի գիտակցութիւն եէնի իլհամլար:

Պէնտէկոստէ պէօյլէսի պիր վազըա իտի:

Ալլահըն բուհու տըր քի պէշէրիյէթին քառսը իւղէրինտէ տէփրէնէրէք ատէմլէր արասընտա էյիլէր հուսուլա կէթիւրի: Քրիստոսըն վէթ էյլէր, վէ անտէ ամիլ օլան Բուհ Ուլ-Ուլլահըն մուհապպէթ վէ թէնէզգիւլիւնէ տաւէթ էյլէտի, վէ անտէ ամիլ օլան Բուհ Ուլլահ ատէմլէրի տահա գուվվէթլի պիր ճաղիպէ իլէ Ալլահա տօղրու չէքմէքտէ օլուր:

Լաքին Քրիստոսըն քէնտի թապիլէրի իչիւն օլան մազսէտի անլէրին շախսէն պու Բուհըն թէշսիւրի ալթընտա օլուպ անտէն տօղրուտան իլհամ գապուլ էթմէլէրի իտի:

Շահիրտլէր Քրիստոսըն պու մազսէտինի էլան անլայըպ թապտիր էթմէմիլէր իտի: Քրիստոս պիր իտի քի էյէր պու Բուհըն թէշսիւրի անլէրին գիտակցութիւնընտա պէլի պիր իւնսուր օլմասա վէ տօղրուտան անըն իլէ միւլազաթ էթմէմէլէր իտի, պու պինա թէզ տաղըլաճադ իտի: Անըն իչիւն Քրիստոս անլէրէ տէտի, «Պէքլէյին, թալէպ էտին վէ պէքլէյին»:

Վէ իչթէ անլէր պու վաղէյէթտէ իքէն ան-

լէր խարիճտէն, եինէ տէ տէրուլէրինտէ օլ իլահի թէշսիւրի, եանի Բուհ իւլ Գուտսը հիսս էտիպ, Քրիստոսըն բուհուտան իլհամլար ալտըլար:

Պետրոսըն օլ միւնասէպէթլէ վէրտիյի ճէվապ տա պու իտի: «Պու Յովէլ փէյղամպէրին տէտիյի տիր» տէտի:

«Իլհամ», «Բիւյա», «Փէյղամպէրլիք»: Կէճէ րիւյասը տէյիլ, սէրիս Քիքրլէրին կէօրտիւյիւ կիւնտիւղ րիւյալարը տա տէյիլ: Տեսիլք, Վիժըն, իտէալ կէօրմէք տիր պու:

Կէնճլէր, ընտամլար, թալէպէ, պէօյիւք բուհլար, իտէալլար կէօրիւրլէր, վէ անլէրէ ճէսէտ վէրմէյէ չալըշըրլար: Քրիստոսըն բուհուտա մալիք օլանլար, — կէնճլէր, իւթիյարլար, քէօլէլէր, ճարիյէլէր, — հայաթը վէ հայաթըն մազսէտ վէ զըյմէթինի եէնի պիր մանատա կէօրիւրլէր: Հայաթը Ալլահըն նուրուտա կէօրիւրլէր: Ալլահ իլէ շախսէն վէ տօղրուտան միւլազաթ էտէրլէր, անա գիտակից օլուպ, ան տէն սէվգ օլունուրլար: Իչթէ Պէնտէկոստէնին մանասը պու տըր:

Պիր ատէմ Քրիստոսա իման էտէպիլիւր, ան տէն կիւնահլար աֆլընը ալապիւր, բուհուտա սէլամէթ պուլուր, բուհուտան տօղմուշ օլուր, լաքին էլան պու տէրունի հալա Պէնտէկոստէ թէճրիպէսինէ մալիք օլմամը օլապիւր: Լաքին պունըն՝ Քրիստոսըն բուհուտան օլտըղընա գիտակից օլուր, վէ պու գիտակցութիւնտէ քէնտի իլհամընը վէ Վիժընընը պուլուրսա օ զէման Պէնտէկոստէնին մանասը նէ օլտըղընը անլար: Օլ զէման քէնտինէ տէ աթէշի տիլ վէրիւր, զիրա տիլ զալպին արթանընտան սէօյլէր: Շու հալտա Պէնտէկոստէ աթիւյէսի անճադ պիր տէֆա վուգու պուլմուշ պիր միւճիգէ տէյիլ, իլլա հէր պիր միւմինին անա մալիք օլապիլէճէյի պիր աթիւյէ տիր:

Յ. Գ. Գ.

### ՅԻՍՈՒՍ ՄԱՍՈՒՆՈՒՄ

Եէհուտի մուալլիմլէր Յիսուս Թարիխի պիր զաթ օլմայըպ մասալ տըր տէյու թալիմ էտէրէք քէնտի ճէմասթլարընը Քրիսթիանլըգտան կէրի սազլարլար իտի: Պու կիւնլէրտէ միւլ թէալլէմ վէ եէնի Քիքրլի բապալիլէր Յիսուսըն Թարիխի պիր զաթ օլտըղընը գապուլ վէ թապտիր էթմէքլէ Եէհուտի պահպանողականլար

արասընտա էփէյի հէյէճան հասըլ էթմիլէր տիր: Հաթթա անլէրտէն պիրիսի Յիսուսըն թէր ճէմէյի հալինի եազըպ պիր Եհհուտի նօգթա ի նազարընտան օ նասըլ պիր զաթ խորիյնի թարիֆ էյլէմիլ խտի: Պազըլար տա Յիսուսըն թալիմ էթտիյի ախլազի մէպտէլէր պիւթիւն պէշէրիյէթ իշիւն փէք միւնասիպ մէպտէլէր օլտուղունը իտտիա էյլէտիլէր:

Պու կիւնլէրտէ Ամէրիգա զազէթալարընտա պիր քիթապ իւան օլունտը, «Ճիզըզ Ե Միթի» սէրլէվհասըլա, եանի Յիսուս տէնիլէն պիր զաթ եաչամամըլ օլուպ անճազ պազըլարըն խալալընտան չըզմըլ պիր տիւզմէ հիքեայէ պիր մասալ տըր տէմէք իսթէնիլիյօր:

Պու քիթապը եազան 80 սիննիւտէ Ֆիլէմէնկիլ պիր Եհհուտի օլուպ կէօրիւնիլիյօր քի հիւրիլէթիլէր ըպպիլէր արասընտա կէօրիւլէն հարաքէթէ գարչը պահպանողականլարըն մէվզիլինի միւտաֆաա էթմէք իսթէյօր:

Փրօֆ. Կէորկ Պրանտէսին պու քիթապը Յիսուսըն թարիլի պիր զաթ օլմատըղընը չու կիպի տէլիլէրլէր իսպաթ էթմէյէ չալըլիյօր: Վահի քիթապը նիչէ խուսուսլարտա Դանիէլին քիթապընա պէնդէտիլի կիպի անըն իւք պապընտա թէրսիմ օլունան Քրիստոս տախի խալալի պիր ըհսմ օլսա կէրէք, Պօղոսըն Յիսուս հազընտա օլան թէսալվուրը միսթիք վէ իտէալիսթիք եանի ըուհանիյաթըն խալալի ճիհէթինէ ախտ օլտըղընտան, ինճիլլէրտէքի Քըրիստոս տախի պու նէվ խալալի պիր զաթ օլմալը: Յիսուսըն հալաթընտա նիչէ վազըլար Ահտ ը աթիգտէքի նազլիյէթ եա իսպարաթա մուվաֆըզ օլտըղընտան օլ իսպարաթ իւզէրինէ միւհասէս խալալի պիր ըհսմ օլսա կէրէք: Տէօրթ ինճիլլէրտէքի նազլիյէթլէր պազը խուսուսլարտա պիրպիրինէ ույմատըղը իշիւն պու նազլիյէթլէր անճազ մուհարրիլէրին խէյալըն տան չըզմըլ օլմալը տըր: Շահիրտլէրին ատէտինին 12 օլմասը վէ անլէրտէն պիրինին խաին օլմասը օլ նազլիյէթլէրին տիւզմէ օլտըղընը կէօսթէրիւր վէ սաիրէ:

Պունլալտան Յիսուսըն թարիլի պիր զաթ օլմատըղը իսպաթ օլունուր իսէ, թարիլտէ զիքը օլունան պիր չօզ զաթլարըն տա պիրէր միթի, մասալ օլմասը իճապ էտէր իտի:

Նուսուսա Փրօֆ. Պրանթէս՝ Պօղոսըն թարիլի պիր զաթ օլտըղընը վէ անըն Բօմալըլարա, Գազատիալըլարա վէ Կորնթոսլըլա-

րա օլան ըիսպլէսինին իւք ասըն օրթասընտա եազըլտըղընը գապուլ էթտիքտէն սօնրա, Յիսուսըն թէրճէմէ ի հալընը վէրէն ինճիլ մուհարրիլէրինին օլ ինճիլլէրի իքինճի ասըտա իհտաս էթմիլ օլմալարընը նա՛սըլ իտտիա էտէպիլիլի: Միթի եանի աաթըր ը էվվէլին եափըլմազտան պիր տէհր էվվէլ Յիսուս իւզէրինէ Պօղոսըն թարիֆ էթտիյի Քրիսթիանլըզ նասըլ պինա էտիլմիլ օլապիլիլ իտի: էվվէլ սիսթէմ սօնրա միթի չըզմազ, էվվէլ միթի սօնրա սիսթէմ չըգար:

Նալը. Սէքսէնլիք պու իսթիյար փրօֆէսօր, քէնտի միլլէթի արասընտա պաշ կէօսթէրէն մօտըրնիզմտէն միւթէէսիլ օլարազ ֆընտամէրքիլիսք Եհհուտիլիյին էսքի էֆքեարլարընը թէպիրիյէ էթմէք իշիւն պու քիթապը եազմըլ օլմազ կէրէք տիր:

Յիսուս՝ թարիլիին էն պէլի վէ էն պէօյիւք վազընասը օլմազտան Փարիզ կէլմէմիլ տիր:  
Յ. Գ. Գ.

## ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

### ԻԼՄ ՎԵ ԱԼԼԱՀ

Գանսէր իլլէթի միւթէխասսիաի վէ Լիվըրփուլ տար իւլֆիւնունըն ըհիս վէքիլի Տօգ. Ճօրճ Ատամի եազընտա վէֆաթ էյլէմիլ տիր: Վէֆաթընտան էվվէլ եազտըղը սօն թահրիլարթընտա շէօյլէ գալտ էյլէմիլ տիր:

«Իլմին թալէպէսինտէն պիրի մազամընտա Ալլահ Եօզ տըր Փարզիյէսինի ըհտտէ մէճպուր օլմուլըմ, զիրա ալալիմ ի թապիլիյէյի իտարէ էտէն պիր մէպտէ գապուլ էթմէզ իսէք թապիաթ վէ հալաթ մանասըզ գալըրլար: Էօլիւմ հալաթըն զարուրի պիր ըհֆիզի տիր, զիրա էկէր տիւնեատա եաչայան մախլուզաթ սազաթ օլապիլէն ամմա էօլմէյէն վարըղլար օլսալար իտի, նէթիճէսի թէրազըղ տէյիլ թէտէննի օլուր իտի: Քէտէր վէ աղըր իլէ օղրաչան ալէմի՝ մէհհամէթլի պիր Ալլահ վէ էօլմէմէզլիք իլէ պարըլտըրմազ իմքեանսըզ օլուր իտի: Լաքին իլմ թալէպէսի՝ իլմին թէրպիյէսի սայէսինտէ, ալէմտէ կէօրիւլէն պու միւթէնազըզ ահվալը թէֆսիլէ մուզթէտիր. օլուր:»

Շու սահիհ տիր քի իլմի տաիրէտէ պու էֆքեար վէ պու նէվ տիւլիւնմէքլիք կիթտիքճէ թէ ամմիւմ էթմէքտէ տիր: Ալիմլէր պիր թարաֆ-

տան երևողլար ակամինին վէ տիկէր Թարաֆ-  
տան աթօմլար ակամինին վիւսաթընա վագըֆ  
օլուպ եէնի եէնի Թէրթիպլէր վէ Թէշքիւթլար  
քէշֆ էթտիքճէ, քեալնաթ իտարէսինտէ հէփ  
պու մէնգումէլէրի հըֆղ ու իտարէ էտէն պիր  
Մէպտէ պիր Միւտիր ի մութլագ կէօրմէմէք է-  
տէմէյօրլար:

Տիկէր Թարաֆտան տա Ալլահը ատէմէրին  
աշլէ ումում Թէսապլուր էթտիքլէրի կիպի երւ-  
տողլար արասընտա պիր եէրտէ օթուրան մահ-  
տուտ պիր վարլըգ տէյու տա Թէսապլուր էտէ-  
մէյօրլար:

Օ պիւթիւն քեալնաթըն էսասը, Թէֆէհ-  
հիւստէն պախտ, էսարէնկիլ պիր վարլըգ  
տըր, անճագ քի աղալի պիղիմ, շախսիյէթիմի-  
զէ իճապէթ էտէն վէ զաթ օլան պիր վարլըգ  
տըր, եանի քէնտի զաթընը Թանըյան, հզըր  
վէ սէվէն պիր Զաթ տըր: Վէ տինի հայաթըմը  
իչիւն տէ պիղէ լաղըմ օլան պու տըր: Անըն վար  
լըղընըն էսարընա կիրէմէյիլ, լաքին Օ պիղ-  
տէ եաշար վէ պիղ անտէ եաշայա պիլիւր իլ, Օն-  
տան սէվիլիւր իլ վէ Օնու սէվէր իլ:

Լըմտըն Տէյի Նիւզ զագէթասը քէնտի գա-  
րիյունընա տինի էֆքեարլարընա տաիր պաղը  
սիւալլար կէօնտէրիպ ճէվաղլար ալարագ նէ-  
թիճէսինի նէշը էյլէմիշ տիր:

«Ալլահըն շախսիյէթինէ ինանըմըն»,  
սիւալլըն 9991 «էվլէթ», վէ 3686 «ճայր» ճէ-  
վապընը ալմըշ տըր: «Ատէմին էօլմէմէզլիյինէ  
ինանըմըն», սիւալլըն 10,163 «էվլէթ» վէ  
3178 «ճայր» ճէվապը վէրիմիշ տիր: «Քրիս-  
տոսըն ուլուհիյէթինէ ինանըմըն», սիւա-  
լլըն 9549 «էվլէթ», 4179 «ճայր» ճէվապընը  
ալմըշ տըր: «Թէքլինին իլք պապլարընը Թա-  
րիսի տէյու գապուլ էտէր միսին», սիւալլըն  
5333 սուպուլթի վէ 7422 մէնֆի ճէվապ ալմըշ  
տըր:

Յիսունըն Պալիմ էթտիյի տին էն եիւքսէք  
մանատա արգատաշլըգ ըուհու տըր: Ատէմ  
քէնտիսինի եալընըգ տույմաղ, իլլա ճիհանըն  
մէրքէզլի վէ գալպկեսհը օլան զաթ իլէ ըէֆա-  
գաթտա օլտըղընը հիսա էտէր: Անըն իլէ օլան  
միւնասէպէթի իսէ էն տէրին մանատա մուհապ  
պէթ վէ միւշարէքէթ տիր: Ատէմ քէնտի շախ-  
սի էնտիշէլէրինի ունուտուպ պու պէօյիւք ըէ-  
ֆիլ իլէ իլլէմէքտէ օլուր:

## ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

### ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ՏԵՐՏԼԷՐԻ

Ֆագիրլիյին տէրուլէրի օլտուղու կիպի զէն  
կինլիյին տախի պէլալարը վար տըր: Զախֆ-  
լիյին ֆէնա Թարաֆլարը օլտուղու կիպի շիշ-  
մանլըղըն տա սըգընթըլարը վար տըր: Ֆագիր  
եօղլուգտան զահմէթ չէքէր զէնկին չօղլուգ  
եիւղիւնտէն շաշըրըր:

Պիւթիւն էվրօփա տէօվլէթ վէ էհալիլէրի  
մուհարէպէնին հասըլ էթտիյի զարուրէթ իչին-  
տէ չապալար իքէն Ամէրիկա աքսի օլարագ հար  
պըն հասըլ էթտիյի ըիֆահ վէ սէրվէթ իչինտէ  
եուվարլանըյօր: Իմտի Ամէրիկանըն տախի մէ-  
սէլէլէրի վար, պուլնար էվրօփա մէսէլէլէրինին  
Թամ աքսի տիր: Շիմտի ինթիսապլար զէմանը  
օլուպ պաշըրճա իքի Փըրգալար պիր պիրի իլէ  
գալլատա տըրլար վէ հէր պիր Թարաֆ քէնտի  
իչիւն պիր մէպտէ սէչիպ օնու էհալիյէ Թադ-  
տիմ էտէր, սէօյլէր, փարա սարֆ էտէր, եիւզ  
պինլէր միլիօնլար օրթատա օյնար: Պու ըէիս  
ինթիսապը տէյիլ, լաքին օնա հաղըրլըգ օլան  
վալիլէր վէ այան ինթիսապը տըր:

Ֆըրգալարըն էն չօգ Թէօրէտիյի էէր Եու-  
նանիսթան վէ Ֆրանսա տըր: Պուրատա անճագ  
Տէմօքրաթլար վէ Րիփըպլիգընլար իսմինտէ ի-  
քի Փըրգա վար տըր: Տէմօքրաթլար քէնտիլէ-  
րինէ մէպտէ հալինտէ տէյօրլար քի հիւքիւ-  
մէթին իրատը սէնէվի արթըյօր պուլնու վէր-  
կիտէն էքսիլտէլիմ: Րիփուպլիգանլար տէյօր  
քի, վէրկիյի էվլէլէքի կիպի ալալմ վէ արթան  
փարայը սագլայալմ պիր կիւն լաղըմ օլուր:  
Պագընըգ, «Պիւտճէյի նէրտէն գափատալմ»,  
փարանըն գըյմէթինի նասըլ տուրտուրալմ,  
եախօտ Ֆիլան տէօվլէթէ պօրճը նասըլ վէրէ-  
լիմ, տէյիլ, արթան փարայը նէ եափալմ տէր  
տիր:

Կէչէն սէնէ հիւքիւմէթին արթան փարասը  
370 միլիօն տօլար իտի: Պիր փարչա իրաւտ վէր-  
կիսինտէն էքսիլթտիլէր, պու սէնէ 185 միլիօն  
արթըյօր, շաշըմըշլար քի պուլնու նէ եափ-  
սընլար: Եարըսընըն եարըսընը պիղէ վէրսին-  
լէր, աճարը տօյուրալմ, չըպլապլարը կիյտի-  
րէլիմ, էսիլիքտէ սագլանըլան գըղարմըղը  
գուրթարալմ, իլահի, պու նէ Փարգ:

Հագիգաթէն պախթիյար տիյար տըր պու-  
րասը: Սէնէտէ 3500 տօլար փարա գաղանըր վէ

արթըրը իսկն օնա վերկի եօգ տըր: Միլիօն-  
լարճա էհալի վար տըր քի վերկի նէ տիր պիւ-  
մէզլէր: 3500տէն եօգարը գազանըր իսկն մաս-  
րաֆ չըգտըգտան սօնրա սըրֆ քեար իւզէրինէ  
1000տէ 5 մի 10 մը պիր շէյ ալըր: Լաքին գա-  
զանճ չօղալըպտա արթըգ նէ սահիպինէ նէ տէ  
քիմսէյէ լիզուճը գալմազ հալա կէլտիքտէ,  
հաթթա թէհլիքէլի օլմաղա պաշլատըգտա հիւ-  
քիւմէթ եիւզտէ 30-40 վէ 50սինէ գատար ալը-  
յօր: Պուրատա թէմէթթիւ, տօնանմա, աաքէր  
պէտէլի, գազանճ, մէարիֆ, պէլէտիյէ չու պու  
վէրկի եօգ տըր:

Սանիէն. փարա չօղալըղը կիպի ինսան  
տա չօղալըյօր վէ Ամէրիգա իչիւն պիր մէսէլէ  
տէ պու օլույօր: Կերչի Ամէրիգանըն իչէրիլէ-  
քինտէ հէր պիրի պիր գաչ Ալամանիա եա Ֆը-  
րանսա գատար եէրլէր վար իսէ տէ էհալի տէ-  
նիզ գըլըլարընա վէ պէօյիւք շէհրլէրէ թօփլա-  
նըյօր, 115 միլիօն էհալինին հէման եարըսը  
չարգի վիլայէթլէրտէ տիր: Օն միլիօնը եալը-  
նըզ Նիւ Եօրք վիլայէթինտէ, 20 միլիօնը պիր  
գաչ պէօյիւք շէհրտէ տիրլէր: Պու հալ սօգադ-  
լարտա կիտիպ կէլմէֆ վէ մէսֆէն մէսէլէսինի  
օրթալա չըգարըյօր: Նիւ Եօրքըն 6000 միլ սօ-  
գադլարընա, հալա շմէնտըֆէր վէ եէր ալթը  
թունէլլէրինէ էհալի սըղմալօր: Բըշ աուր, եա-  
նի իշէ կիտիլէն վէ տէօնիւլէն գէմանլարտա հէր  
իքի իւշ տագիգէտէ պիր կէչէն գաթարլարա վէ  
թրամվալարա էհալի իւթ իւթէ թէփիլիյօր  
վէ չօգ տէֆա վալիօնլարըն գափուսը Էօնիւնտէ  
տուրան մէմուրլար էրքէք վէ գատըն եըղընա-  
րընը օմուզլարը իլէ եիթէրէք իչէրիյէ թէփիլի-  
տիրիյօրլար: Վալ պաշընա շիշմանլարըն վէ նէ  
ֆէսի տար օլանլարըն:

Իշթէ մուհիմ պիր մէսէլէ, Ամէրիգանըն  
նիչէ շէհրլէրի իչիւն պու պիր հալաթի վէ սի-  
յասի մէսէլէ տիր: Ինսան չօղուղու ախէր պիր  
մէսէլէ տախի օրթալա կէթիլիյօր: Ասըլ Ամէ-  
րիգալը եանի էսքի վէ Անկիւ-Սագսօն ճինսին-  
տէն կէլէն էհալի չօգ թէօրէմէյօր: Օնլարըն  
գատընլարը եա էվլէնմէյօր, եա էվլէնսէ տէ  
պիր եա իքիտէն զիյատէ չօճուգ կէթիլիմէյօր:  
Պունա գարշըլըգ Եէհուտի, Իթալիան, Լէհլի  
եա Էվրօփանըն ճէնուպի գըսմընտան օլան ճինս  
էվլէնիյօր վէ 5-8 չօճուգ կէթիլիյօր: Հէմ տէ  
սիւրիւ սիւրիւ պէօյիւտիւյօր, իշթէ պիր տէրտ  
տահա, պէօյլէ կիտէրէք Ամէրիգալը տէնիլէն  
ճինս նապէտիտ օլուպ՝ եէրինի Լաթին վէ Եէ-

հուտիտէն մէյտանա կէլմիշ պիր ճինս տօլտու-  
րաճազ տըր: Պունուն իչիւն մուհաճէրէթ գա-  
նունլարը եափըպ գափըլարը սըզը սըզըյա գա-  
փալօրլար, Լաքին հէր կիւն մէսէլէ էքսիք տէ-  
յիլ տիր: Վալիտէսի պուրատա էվլատը տըշա-  
րըտա, էվլատլար պուրատա վալիտէյն տըշարը  
տա գալմըշ օլարազ սըղըլթը տէվամ էտիյօր:  
Պունտան մատա պուրատա գազանըլան փարա  
լար տըշարըտա գալանլարը պէսլէմէք իչիւն  
խարիճէ կիտիյօր: Ամէրիգալը պունու տախի  
տիւշիւնիւպ իչիւնտէն չըգամալօր:

Ախէր պիր մէսէլէ տախի իչիւն մէսէլէսի  
տիր: Իշթէ Ամէրիգալը մէշղուլ էտէն փէք մու-  
հիմ քլիր մէսէլէ, իշէլիմ մի, իշմէյլիմ մի:  
Եասագ ֆաիտէ մի, զիյան մը էթտի տիր: Պիր  
թարաֆ տէյօր քի հիւքիւմէթ իչիլիյի եասագ է-  
տէրէք 1500 միլիօն տօլար սէնէվի վէրկիտէն  
գալպ էտիյօր: Պու փարա իսէ գաչազճըլարըն  
քիսէսինէ կիրիյօր, էհալի իչիլի եասագ օլտու-  
ղու իչիւն տահա զիյատէ իւզէրինէ տիւշիւ-  
յօր, վէ պիր թագըմ ղէհիլիլի հէմ մուզիլըր շէյ-  
լէր իչիյօր: Գանունա հէր քէս հիւրմէթ էթմէ-  
տիլլէնտէն էն նամուսըլ ատէմլէր պիլէ գանու-  
նու պօզմագ թէճըրիւպէսինէ տիւշիւյօրլար: Պու  
եիւզտէն մէյտանա կէլէն տալալար, ճինայթթ-  
լէր, մաքէմէլլէրի հաքիմլէրի իշղալ էտիյօր:  
Պունլարա վէ գանունը սագլամագ իչիւն օլան  
մէմուրլարա քիւլլիլիլի մասարաֆ օլույօր եի-  
նէ իչէն իչիյօր, հաթթա իշմէյէճէք օլան տա  
իչիյօր, վէ Ֆէնասընը իչիյօր, իմտի մէյախ-  
նէլլէրի գափալալըմ, Լաքին պիրա վէ խաֆիֆ  
շարապլար սէրպէսթ սաթըլըն: Պու Ֆիքըտէ  
օլան փարթիլիլի եաշլար տէնիլլիլ, վէ պու տէ-  
ֆա ինթիխապլարա էսաս օլմագ իւզըր Տէմօգ-  
րաթլար եաշ թարաֆընը եանի պիրա վէ շա-  
րապ սաթըլըն թարաֆընը իլթիգամ էյլէտի-  
լէր:

Րիփըպլըզընլար իսէ գուրու թարաֆը իւ-  
թիգամ էտիպ, իչիլի եասալը գանունը էսասիլի  
կէշմիշ տիր: Պու նէսլ տէյիլ իսէ կէլէճէք նէսլ  
իչիլի իշմէյէճէք, պիզ գանունը տահա շիտտէթ  
լի թաթպիզ էթմէլի իզ: Ճագիր վէ իշճի թա-  
գըմը էսքիսի կիպի իշմէյօր վէ ամէլէնին ախ-  
լազը տիւզէլիպ սէրվէթի արթըյօր» տէյօրլար:  
Իշթէ Ամէրիգա պու կիւն գուրու վէ եաշ նա-  
մըլա եարը եարըյա իքի օրտույա թագսիմ օլ-  
մուշ, հարպ էթմէքտէ տիրլէր: 1928տէ րէիս  
ինթիխապընտա տախի պաշընա պու իւշ էսաս

օրթայա գօնուլաճադ, վարիտաթըն արթանընը նէ եափամալը, ձէմիյէթ ի Ագվամա կիրմէք եա կիրմէմէք, իչկիյի քիւլիյէն եասադ էթմէք եա գանուընը թատիլ էթմէք մէսէլէլէրի օլաճադ տըր:

Ամէրիգանըն պիր տէրտի տաճա վար, օ տա միլիօնէրլէրին չօղալմասը տըր, 1914տէ 4500 միլիօնէր վար իքէն պու կիւն 11,800 միլիօնէր վար վէ պիր գաչ թանէ տէ միլիարճըլար վար տըր: Պուընլար մուհարէպէ քանասընտա գաղանտըլար վէ պաղըսը տա փէք շէրի եօլլար իլէ գաղանտատըլար: Սէրվէթին պէօյլէ հիյպէթլու պիր մըղտարտա պիր եէրէ թօփլան մասը Ամէրիգայը գօրգուտույօր: Չօղլար գօրգույօրլար քի պու հալ ֆէնա պիր նէթիճէ վէրէ պիրլի վէ ալթ իւսթիւք մէյտանա կէթիւրէ պիրլի:

Իլհասըլ աճայըպ պիր տիւնեատա եաչայօրըզ, պիր թարաֆ իչ, էքմէք, կիյէճէք պուլամայօր, օլ պիր թարաֆ, արթան փարայը նէ եափամալը, իչկիյի չօ՞գ մը իչէլիմ ազ մը իչէլիմ, տէրտիտէ տիր: Պիզ շարգըլար իսէ պուրատա տուրուպ պիր թարաֆըմըղտա դանիմէթի յոկէր թարաֆըմըղտա փէրուչանիյէթի սէյր էտիյօրըզ: Նէ շարէ քի փէրուչան թարաֆը պիզիմֆիլէր տիր:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

#### ՀԱՆԿԸ ՄԻԼԼԵԹԼԵՐ ԵԱՇԱՅԱՃԱԳ

Ա.

Շու սօն սէնէլէրտէ, միլլէթլէր տէրուընինտէ եէնի պիր բուհ ույանմըլ տըր. պու բուհ պզգային գիտակցութիւն բուհը, միլլի մէվճու տիյէթ արգուըն տըր: Ումուճի մուհարէպէ պու տույընըլ թէչվիզ էյլէտի վէ Վիլսըն փրինսիփըլլէրի անա գուվվէթ վէրտի: Միլլէթլէր քէնտի մուգատտէրաթընա սահիպ օլմադ, վէ միւմ քին իսէ միւսթադիլ եաչամադ ճէհտիտէ տիրլէր: Սըրպլար, Չէքլէր, Սլօվաքլար, Բուլմէնլէր, Լէհլէր, Թիւրքլէր, Գիւրտլէր, Արապլար, Հայլար վէ սաիր միլլէթլէր պու ճէհտ վէ արգուտա տըրլար: Ֆազաթ պանա կէլիւր քի, պու պապտէ սալթ արգու վէ դայրէթ քեաֆի տէյիլ տիր. իլա հագգ վէ լիյազաթ լազըմ տըր: Թապիր ի աիէրլէ եաչամաղա հագգը վէ լիյազաթը օլան միլլէթլէր եաչայաճադ, հագգը վէ լի-

յազաթը օլմայան միլլէթլէր մահվ օլուպ կիտէճէլէր: Թարիի ի հայաթըն ումուճի շէհատէթի շու օլմուշ տըր քի, եիւքսէք հայաթ, տուըն հայաթըն եէրինէ գաիմ օլմադտա տըր, եանի ինսանլար հայլանլարըն, մէտէնիլէր պէտէվիլէրին վէ եիւքսէք միլլէթլէր տուըն միլլէթլէրին եէրինի ալմադտա տըր:

Մր. Տարուին պու գաիտէյի 75 սէնէ գատար էվվէլ հայվանաթ ալէմինտէ քէչֆ էյլէտի, վէ անա սըրվայլըլ ալ տիւր ֆիթէսք, եանի պագա իլ էնսէպ գաիտէսի թէսմիյէ էյլէտի, եաչամաղա միւնասիպ օլանլար գալաճադ վէ միւնասիպ օլմայանլար կէչէճէք տիր: Լօրտ Սալպուրի պու մէպտէյի 25 սէնէ գատար էվվէլ, սիյասէթ ալէմինտէ միւհաճէտէ վէ անը շու թարիզ իլէ իֆատէ էյլէտի, «Տիւնեատա եաչայան միլլէթլէր վէ էօլէն միլլէթլէր, եաչայան հիւքիւմէթլէր վէ էօլէն հիւքիւմէթլէր վար, պու եաչայան միլլէթ վէ հիւքիւմէթլէր, էօլէն միլլէթ վէ հիւքիւմէթլէրին եանը պաչընտա տուրուպ, անլէրին միրասընա վարիս օլմադ իչիւն պէլէմէքտէ տիրլէր:» Իչթէ պու մէպտէլէր քի, 7 սէնէ գատար էվվէլ լէլիս Ուիսըն թարաֆընտան թադտիմ էտիլիպ՝ միլլէթլէրին ահվալընա թաթպըզ էտիլմէյէ չալըշըլտը: Եաչամաղա հագգը վէ լիյազաթը օլմայան միլլէթլէր մահվ օլուպ կիտէճէլէր: Պիթթապի սուալ օլուընուր քի, եաչամաղա հագգը վէ լիյազաթը օլան միլլէթլէր հա՞նկըլար տըր:

1. Իլաիի տալէթի օլան միլլէթլէր եաչամաղա հագգըլ տըրլար: Տիւնեատա պիր թադըմ միլլէթլէր վար տըր քի, անլէր իլահի տալէթ վէ ինթիսապա մատտէ օլմուշլար տըր: Պու տալէթին մուհիպի քէսրէթ եա գուվվէթ տէյիլ, անճադ մուհապպէթ վէ հիֆմլէթ տիր: Մուվսէս մարգարէ պէնի Իսրայէլէ սէօլէր իքէն պու ինթիսապը շէօյլէ թարիֆ էտիյօր, «Սէն Ալլահըն Բապպըն մուգատտէն գալմը սըն. Ալլահըն Բապպ եէր եիւզիւնտէ պուլուընճիւմէ գալմըլարտան քէնտիտէ խասս գալմըլմադ իւզրէ սիզի ինթիսապ էյլէտի: Ճիւմէ գալմըլարտան չօղ օլտուլընըզ իչիւն Բապպ սիզի սէվիպ սէչմէտի, զիրա սիզ ճիւմէ գալմըլարտան ազ իտինիզ: Անճադ Բապպ սիզի սէվտիյի իչիւն վէ էճտատընըզ էթտիյի եէմինի հըֆզ էյլէմէք իւզրէ, Բապպ սիզի գուտրէթլի էլ իլէ չըգարըպ՝ էսարէթիանէսինտէն վէ Մը-

սըր փէլիյի Փարաւոնըն էլինտէն խէլաս էյլէ-տի:» Թեա. 7. 6-8:

Հաթթա պու ինթիխապըն մագսէտի չէրէֆ վէ իզզէթ տախի տէյիլ անճագ խըտմէթ վէ մէյվէ տիր: Պիր քէրրէ էֆէնտիմիզ շակիրտ-լէրինէ սէօյլէր իքէն պուլուրուպ տէտի քի. «Սիզ պէնի ինթիխապ էթմէտիմիզ. անճագ պէն սիզի ինթիխապ էթտիմ, վէ կիտիպ մէյվէ հուսուլէ կէթիւմէնիզ վէ մէյվէնիզ պագի գալմա-սը իչիւն սիզի թային էթտիմ»: Յով. 15. 16:

Պէօյլէճէ Ալլահըն պազը ֆէրտ վէ միլլէթ-լէրի ինթիխապ էթմէքտէ մագսէտի թէհաք-քիւմ վէ թէսալլիւթ օլմայըպ. անճագ խըտմէթ վէ խայրաթ տըր, պու մանատա Աբրահամ վէ Սօգրաթ, Պօղոս վէ Օգոստինոս, Լուսաւորիչ վէ Լուսէր մինթէխապ զաթլար տըր: Քէզա Եէհուտիլէր վէ Եունանիլէր Յրանսըզլար վէ Անկիօսաքսոնլար միւնթէխապ միլլէթլէր տիր: Եէհուտիլէր ախլագիյէթ, Եունանլար Ֆիլօսօֆիյէթ, Յրանսըզլար մէտէնիյէթ վէ Անկիօ-Սաքսոնլար հուրիյէթ մուալլիմլէրի օլմուչ տըրլար: Անլէրին պու պապտէ իլահի պիր տա-վէթ վէ ինթիխապը վար վէ օլ տավէթէ սատըզ գալորզճա հաշայաճագլար: Տիզգաթա շայան տըր քի տաիմա տիւնեա թարիխինէ թէհսիր է-տէն միլլէթլէր քիւչիւք միլլէթլէր օլմուչ տըր. հանի Եէհուտիլէր վէ Եունանիլէր, Յրանսըզ-լար վէ Անկիօ-Սաքսոնլար: Պէօյլէք պէտէնլէ-րին հարաքէթի կիւմ օլտուղընտան, Ալլահ քիւ-չիւք միլլէթլէրի տավէթ վէ ինթիխապ էյլէմիչ վէ քէնտի իլահի մագսէտինի անլէր վասըթա-սըյլէ իլէրի կէօթիւրմիւլ տիր: Տաիմա իլահի մէպտէ շու օլմուչ տըր քի, օ միլլէթլէրի միւ-պարէքլէմէք իչիւն ֆէրտլէրի վէ տիւնեայը միւ պարէքլէմէք իչիւն քիւչիւք հիյէթլէրի ինթի-խապ էյլէմիչ տիր: Նէ միւպարէք տիր պու ի-լահի ինթիխապա մատտէ օլան միլլէթլէր, զի-րա անլէր հաշայաճագլար: Տահա զիյատէ նէ միւպարէք տիր, պու տավէթ վէ ինթիխապա սատըզ օլանլար, զիրա անլէր պագի գալաճագ-շար: Լաքին օլ տավէթ վէ ինթիխապա սատըզ օլմայանլար սահէ ի մէյվէտիյէթտէն գալտը-րըլաճագ վէ մէյվէսիզ ինճիր աղաճը կիպի քէօքտէն քէսիլէճէք տիր:

2. Պէօյլիք ատէմլէրի օլան միլլէթլէր եա-շայաճագլար «Փրօֆ» Պրուս տէմիչ տիր քի. «Պիր միլլէթին պէօյլէք ատէմի եօզ իսէ. օլ միլլէթին միւսթագպէլի եօզ տըր»: Թապիր ի

ախէրլէ պիր միլլէթին պէօյլէք ատէմլէրի վար իսէ, օլ միլլէթին միւսթագպէլի վար: Հագի-գաթ տախի պու տէյիլ մի տիր քի միլլէթլէրին թալիինէ թէհսիր էտէն վէ անլէրի հաշատան պէօյլէք զաթլար տըր: Մուսէս Եէհուտիլէրին, Փէրիքլէս Եունանիլէրին, Վարդան էրմէնիլէ-րին, Գրօմվէլ ինկիլիզլէրին, Վաշինկթըն Ամէ-րիգալըլարըն, Կարիպալտի Իթալիանլարըն, Մարէշալ Ֆօշ Յրանսըզլարըն բուհը տըր, պա-զէն պիր ատէմ վար քի օն պին ատէմ տէյէր, վէ պագէն օն պին ատէմ վար քի պիր ատէմ տէյ մէլ:

Տիւնեանըն պէօյլէք ատէմ հագգընտա թէ-սավվուրը շու տըր քի, հէր քիւմ պէօյլէք թախ-րիպաթ իճրա էտէպիլիւր իսէ, օ պէօյլէք պիր ատէմ տիր, մէսէլա Մեծն Աղեքսանդր, Յու-լիոս Կեսար, Նափուլէօն Պօնափարթ վէ սաիրէ, լաքին պու տօղրու թէսավվուր տէյիլ տիր: Ա-սըլ տօղրու թէսավվուր Քրիստոսըն քէնտի շա-կիրտլէրինէ իրատ պուլուրտուղը շու քէլամ-տա միւտէրիմ տիր: «Արանըզտա պէօյլէք օլ-մագ իսթէյէն խըտմէթքեարընըզ օլտուլ վէ ա-րանըզտա պիրինճի օլմագ իսթէյէն գուլուլնուզ օլտուլ: Նէթէքիմ իպն իւլ ինսան քէնտինէ խըտ մէթ օլտուլմագ իչիւն տէյիլ, անճագ խըտմէթ էթմէք վէ ճանընր չօգ քիմսէլէր պէտէլինէ Փի-տիյէ վէրմէք իչիւն կէլտի, Մատթ. 20. 26-28: Հագիգի պօյիլիւք խըտմէթ էթմէքտէ վէ փէ-տաքեար պուլուլնուլագտա տըր. սաիրլէրին խայ-րը վէ խաթըր իչիւն հաշամագտա տըր: Անճ-նատըր տէյիլ իլլա Այլասէր պիր էօմիւր կէչիր-մէքտէ տիր: Հայ գրագէտլէրինտէն Տիկին Սըր բուհի Տիւսար տէմիչ տիր քի. «Պէօյլէք զաթ-լար սալթ քէնտիլէր իչիւն տէյիլ անճագ սաիր-լէր իչիւն հաշարլար»: Պէօյլէքլիւլին էն էյի իսպաթը նէֆսի ինքեարլըզ վէ ֆէտաքեարլըզ-տա տըր. պաշգալար իչիւն սարֆ էթմէք վէ սարֆ օլտուլմագտա տըր:

3. Եիւֆսէֆ գաղափարականը օլան միլլէթ-լէր հաշամագա հագգըլ տըրլար: Իտէալը բար-ճըր, գաղափարականը եիւքէք օլան գալմլար հաշայաճագ: Պազը միլլէթլէր վար տըր քի անլէ-րին գաղափարականը փէք էտնա տըր: Անլէր մատտի գուլվէթ, սիյասի իսթիպատա վէ շախ սի մէնֆաաթտան պաշգա պիր շէյ պիլմէզլէր: Հէր հանկը միլլէթ քի սօփա սիյասէթինտէն, իսթիպատա հիւքիւմէթինտէն վէ մէնֆաաթ քաղաքականութիւնընտան պաշգա պիր շէյ պիլ

մէջ իսէ անըն միւսթագպէլի եօզ տըր: Շայտ օլ միլլէթ եա հիւքիւմէթ պիր ազ վազըթ եա- շասա տա անըն հայաթը մուլագպաթ տըր:

Լաքին դադափարականը եիւքսէք օլան միլ- լէթէր, եանի Հուրրիյէթ, Ատալէթ, Մուսա- վաթ վէ Ուխուվլէթ գաիտէլէրինէ թալիպ վէ րաղիպ օլանլար եաշամաղա լաիգ տըրլար վէ եաշայաճաղար: Ձիւնքի պու գաիտէլէր իլահի գաիտէլէր օլուպ՝ Ալլահըն գալպինտէն սիւ- տուր էտէր: Անլէրէ հիւրմէթ էտէն միւշէրրէֆ օլուր, վէ անլէրի խօր կէօրէնլէր թահգիր օ- լունուր: Իմտի օլ միլլէթ քի Ազատութիւնա հիւրմէթ էտէր, Արդարութիւնա մուգայէտ օ- լուր, Միւսավաթը թանըր վէ Ուխուվլէթի թագտիր էտէր իսէ, օ միլլէթ եաշայաճաղ: Ֆադաթ պիւ աքս էսարէթի թէրվիճ, դատր ու գուլմը իճրա, Միւսավաթը իճմալ վէ Ուխուվ- վէթի փաիմալ էտէն միլլէթէր էր եա կէճ մութ լագա մահվ օլուպ կիտէճէլէր:

4. Ալիաքի գաիտէլէրէ րիայէթ էտէն միլ- լէթէր եաշայաճաղար: Ալլահ պու ալէմի պիր թագըմ ախլագի գաիտէլէր իւղէրինէ թէէսիս էյլէմիշ տիր: Անլէր Ալլահըն թախթը կիպի է- ղէլի վէ էպէտի օլուպ, ապա թէպտիլ օլմագ- լար: Պու գաիտէլէր հագգ վէ հագիգաթ, իս- թիգամէթ վէ գուտսիյէթ, սատագաթ վէ ատա- լէթ տիր: Ինսան պու գաիտէլէրէ րիայէթ էթ- մէզսէ պիւլէ, Ալլահ անլէրէ րիայէթ վէ մու- ճէպինճէ հարաքէթ էտէր: Ատէմլէր տախի քէն տի ճիւմլէ էֆքեար վէ մուամէլէլէրինտէ առլ ու հագգ էսասլարընա թէվֆիդէն հարաքէթ էթ մէք կէրէք տիրլէր, վէ պու էսաստան ինհիրաֆ պատի ի ղէվալ վէ հէլաք տըր: Հաթթա պէշէ- րիյէթ, ախէրէ ինթիգալ էթմէզ պիր թագըմ հուգուգա մալիք տիր, օլ հագգլար, հայաթ հագգը, քէմէլլիւֆ հագգը, շէրէֆ հագգը, հուրրիյէթ հագգը վէ սաիրէ օլուպ՝ անլէրէ րիայէթ օլունմալը տըր: Սողոմոն իմաստուն կիւղէլ պուլուրուպ տէմիշ տիր քի. «Սալահ պիր միլլէթի եիւքսէլտիր. ամմա կիւնահ գալ- մա առ տըր», պար տըր, հագարէթ տիր: Իմտի սալահա սայ էտէլիմ: Մր. Պիշըր «Բայշըմնէս իգ րայթ լիվիմլ տիր» տէյօր, եանի սալահ տօղ րու պիր էօմը կէշիրմէք տիր: Հագիգաթէն սա- լահ ֆէրտլէրի թէճտիտ, հիյէթ ի իճթիմաիյէ- ղի թէպտիլ, միլլէթի մուհաֆագա վէ պէշէրի- յէթի իսլահ էտէն պիր գուվլէթ տիր, վէ պու

գուվլէթտէն մահրում օլան միլլէթ եա ֆէրտ- լէր էօլիւմէ մահքիւմ տիրլէր:

5. Մանալի հայաթա մալիֆ օլան միլլէթ- լէր եաշայաճաղար: Վագաա պիր միլլէթին եա շամասը իշիւն չօք շէյ լաղըմ, էքմէք լաղըմ, փարա լաղըմ, զրաաթ լաղըմ, սէնաաթ լաղըմ, թիճարէթ լաղըմ, թալիմ լաղըմ: Լաքին էն զի- յատէ լաղըմ օլան Ալլահըն րուհը տըր: «Գուտ- րէթլէ տէյիլ վէ գուվլէթլէ տէյիլ, անճագ պէ- նիմ րուհըմլէ տէյիլ Բապպ իւլ ճիւնուտ պու- յուրուր:» Քէզա էֆէնտիմիլ տախի Շէյթան թարաֆընտան թէճրիւպէ օլունուր իքէն, անա խիթապէն տէտի քի. «Ինսան եալընըզ էքմէքլէ եաշամաղ, անճագ Ալլահըն աղընտան սատըր օլան հէր պիր քէլամլէ եաշար»: Պու սէօղլէր կէօթէրիւր քի ֆէրտլէրին վէ միլլէթլէրին ա- սըլ հայաթ վէ գուվլէթի եօգարըտան տըր, Ալ- լախտան տըր: Իլք ասէմ իշիւն պէօյլէ օլտու վէ հէր ասէմ իշիւն տախի պէօյլէ օլանագ տըր: Պու գուվլէթ մէնպարնտան ալըլան հիշ պիր ֆէրտ վէ միլլէթին հագիգի հայաթը եօգ տըր: Տիւնեա պունու չօք սընատը, լաքին մու- վաֆֆագ օլմատը: Ալլահսըզ եաշամաղ միւմ- քինսիլ տիր:

Բէիս Գուլիճ պիր միւնասիպէթլէ Ամէրի- գանըն րուհանի առաջնորդլարընա սէօյլէր ի- քէն, շէօյլէ պէյան ը էֆքեար էյլէմիշ տիր: «Պիլ միլլիտէն զիյատէ րուհանի զարգացումա միւհթաճ իլ, Ազլի գուվլէթտէն զիյատէ րու- հանի գուվլէթէ իհթիյաճըմը վար, իլմտէն զիյատէ մէրհամէթէ միւհթաճ ըզ, օրէնքտէն զիյատէ կրօնքըմըզ օլմալը, կէօրիւնէլէրտէն զիյատէ կէօրիւնմէյէն շէյլէրէ նագար գըլմա- լը իլ, զիրա կէօրիւնէլէր ղէմանի վէ կէօրիւն- մէյէնլէր էպէտի տիր:» Իմտի էպէտի օլանա թալիպ վէ րաղիպ օլալըմ:

Միլլէթլէրին վէ ֆէրտլէրին եաշամասընա պաշգա չարէ եօգ տըր: Անլէր րուհանի թէգատ տիւմէ, րուհանի գուվլէթէ, րուհանի իլմէ՝ րուհանի հայաթա մալիք օլմալը տըրլար քի ա- նըն ասըլ մէնպար Ալլահ քէնտիսի տիր: Ֆէրտ- լէր վէ միլլէթլէր Անըն իլէ եաշարլար, հարա- քէթ էտէրլէր վէ մէվնուտ տըրլար: Անտէն խա- րիճտէ քէնտիլէր իշիւն հայաթ, հարաքէթ վէ մէվնուտիյէթ եօգ տըր:

Իմտի սէօղիւմիւ իճմալ էտէրէք թէքրար է- տէր իմ քի:

Իլահի տավերքէ մալիֆ օլան միլլէթլէր եւ-  
չայաճաղ:

Պէտօլիֆ ատէմլէրի օլան միլլէթլէր եւչա-  
յաճաղ:

Եիւֆսէֆ գաղափարականը օլան միլլէթլէր  
եւչայաճաղ:

Ալիսագի գաիտէլէրէ հիւրմէթ էտէն միլ-  
լէթլէր եւչայաճաղ:

Մանալի հայաթա մալիֆ օլան միլլէթլէր  
եւչայաճաղ:

Էյէր պիղ տէ եւչամաղ իսթէր իսէք պու-  
գաիտէլէրէ բիւյէթ էտէլիմ: Օլ զէման հայա-  
թըմըզ էմին վէ միւսթապէլիմիզ սալիմ օլա-  
ճաղ տըր:

Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ

### ՄԱՄԷԼԹԵՅՆ ԷՐՄԷՆԻ ՎԷՐԷՄ

ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻՆԻՆ ՍԷՆԷՎԻ ՐԻՓՕՐԹԸ

Յուլիս 1, 1925—Յուլիս 1, 1926

Խասթալարըն Ատէտի.— 105 օլուպ՝ 23Ի  
կէչէն սէնէտէն պագի, վէ 82սի պու սէնէ գա-  
պուլ օլունմուշ տըր: Պունլարտան 11Ի իֆա-  
գաթ պուլմուշ, 50սի վէֆաթ էյլէմիշ վէ 24Ի  
չիմտի խասթախանէտէ պուլունմագտա տըր:

Խասթալարըն Յարանուամուքիւնը.— 74Ի  
Լուսաուրչական, 22սի Փրօթէսթան վէ 9ու Գա-  
թօլիկ:

Խասթալարըն Մէմլէֆէթի.— 45 Փարզլը  
էհհր վէ քէօյլէրտէն տիր: Շէօյլէ քի Մարաչ-  
տան 13, Ատանատան 13, Այնթապտան 6, Սիս-  
տէն 6, Հաճընտան 5, Տիարպէքիրտէն 5, Գայ-  
սէրիտէն 5, Էյպէզտէն 4, Զէյթունտան 3, Թար  
սուստան 3: Աթիտէքի մահալլարտան իքիշէր  
խասթա.— Պրուսա, Խարփուլ, Էրզրում, Հա-  
րունիյէ, Քզի, Գօնիա, Ազէհիւր, Տէօրթ Եօլ,  
Աթիտէքիլէրտէն պիրէր խասթա.— Իսթան-  
պուլ, Գօլար, Իտաքէ, Գունտալի, Հօրթէնթ,  
Էնգլինճան, Արապկիր, Էվէրէք, Պէյլան, Գա-  
րաման, Տիվրիկ, Էօզէրիկ, Օճազլը, Քէսապ,  
Սըվազ, Գըրըզ Խան, Շամ, Թուգատ, Հալէպ,  
Քէպուսէ, Մարտին, Լափաչլը, Էլքէրէ, Պիթ-  
լիս, Եօզկատ:

Խասթալարըն սիննի.— 1½-50 արասընտա:  
1½-10 արասընտա 2 խասթա, 11-20, 34, 21-  
30, 35, 31-40, 22, 41-50, 12:

1923 Յուլիս 1տէն, 1926 Յուլիս 1է գատար

պու իւշ սէնէ գարֆընտա խասթախանէյէ 227  
խասթա գապուլ օլունմուշ տըր:

Մէմուրլարըն Ատէտի.— Պիր տօզթօր, իւշ  
նըրս, վէ տէօրթ խատէմէ:

Խասթախանէնիմ վարիտաթը վէ Սարփի-  
յաթը.—

Վարիտաթը (1 տօլար 100-200 ղր. Սիւրի  
արասընտա:) Նիյր Իսթ Րիլիֆտէն (1200 տօ-  
լար) 1763.62½ Սիւրի լիւրա, Ամէրիզան խանէ  
Գօմիթէսինտէն 212.11, Նիյր Իսթ Րիլիֆտէն  
Խասթա Եթիմլէր իշիւն 318.50, Հայ Բարե-  
գործական շիրքէթինտէն 168.04½, Մարտիրոս  
Կէրթէնեան Եթիլլէ (402 տօլար) 519.51,  
Միսս Ֆրէրսընտան 188.56, Միսս Ֆրէրսընըն  
մէմուրլարընտան 40.00, Միսս Ֆրէրսընըն Եթ-  
թիմլէրինտէն 25.00, Հիւլիմէթտէն 250.00,  
Տանիմարգալը Միշընտան 60.00, Ֆիլատէլֆիա  
Մամէլթէյն Գօմիթէսինտէն (437 տօլար)  
782.98, Ֆիլատէլֆիա Էրմէնի Ինճիլի քիլիսա-  
սընտան (50 տօլար) 66.00, Պոսթոնտա Հայ  
Տիկնանց Բարեսիրական Ընկ. (80 տօլար)  
99.37½, Պուէնոս Այրէս Էրմէնի Ինճիլի քիլի-  
սատան 27.40, Աճէմիսթանտան Յակոբ Արըզ-  
եանտան 37.15, Բահնիւմա վասթասըլլա իքի  
գատընլարտան 19.00, Զահլէ Էրմէնի Ինճիլի քի  
լիսատան 13.00, Ատանատան 68.00, Երուսա-  
ղէմտէն 17.30, Գալատուրանտան 3.00, Ֆարգ-  
լը շախսլարտան 67.44, Պիր խասթատան 3.50,  
ճէման 4749 լիւրա Սիւրի վէ 89½ ղրուշ:

Սարփիյաթ.— 1925 Յուլիս 1տէ պօրճու-  
մուզ 211.68½, Եթվմիյէ մէսարիֆ, սիւտ, Եօ-  
ղուրտ, սէպզէվաթ վէ սաիրէ 1633.82, Էքմէք  
վէ զախիրէ 1493.03½, Էլպիսէ վէ պէզ 196.70,  
Խասթախանէ թամիրաթը վէ նաճարիյէ  
118.90½, Մաաչլար (հէքիմ, նըրսլար վէ մէ-  
մուրլար) 668.25, Իլաճլար 212.31, Եօլճուլուզ  
(հէքիմ, մէմուրլար վէ խասթալար) 108.64½,  
Միլթէնէվլի մէսարիֆաթ 87.19½, ճէման  
4730 լիւրա Սիւրի վէ 54½ ղրուշ:

Վարիտաթըմըզ 4779.89½, Սարփիյաթը-  
մըզ 4730.54½, Մէվճուտ փարա 19.35:

1923 Յուլիս 1—1926 Յուլիս 1է գատար  
Վարիտաթըմըզ 9982.55½, վէ Սարփիյաթըմըզ  
9963.20½ օլունմուշ տըր:

Հէր նէ գատար իգօնօմի իլէ իտարէ էտէրէք  
սէնէյի պօրճուզ խիթամա կէթիրմիշ իսէք տէ,  
Յուլիս վէ Օգոստոս ալլարընտա պօրճ ալթըն-  
տա իզ:

Պու սէնէ վարիտաթմբըը ն 1763-62½ ու Նիյր Իսթ Րիլիֆտէն, 212-11ի Ամէրիգան Իս- նէ Գոմիթէսինտէն, 318-50սի Նիյր Իսթ Րիլի- ֆին խասթալարընտան, 188-56սը Միսս Ֆրէր- սընտան, 60-00սի Տանիմարգալը Միշընտան, 250-00 Հիւքիւմէթտէն, 1957-10 էրմէնիէր- տէն:

Պասթախանէմիդէ օլան ինայէթ վէ պէրէ- քէթլէրի իշիւն Ալլահա շիւքը օլտուն: Պու պապ տէ մէմնունիյէթիմիդի թագտիմ էտէրիդ:

1. Նիյր Իսթ Րիլիֆին Սիւրիատա ումումի տիրէքթօրը Մր. Ֆաւլա, պու խասթախանէ ի- չիւն դալպինտէ խոսոսուի իշթիրաք թաշըմագ- տա տըր:

2. Ֆիլատէլֆիատա թէշքիլ օլունան «Մա- մէլթէյն Պասթախանէսի Գոմիթէսի»նէ քի պիր հանդէս իճրասըլա 437 տօլար ճէմ էտիպ պի- գէ իրսալ էյլէմիշ տիրէր: Պու սէնէ զիյատէ մուսվէնէթլէրինի թալէպ էտէրիդ:

3. Մարտիրոս էֆէնտի Կէրթմէնեանա — Պու իսթիյար սիննինտէ Փարզլը մահալլէրտէն 402 տօլար ճէմ էտէրէք տար զէմանլարտա պի- գէ եէթիւմիշ տիր: Սէվիինիւրիդ քի Գալիֆօրնիա տա օլան բուհանի իշճիլէր պու սէնէ մուսվէ- նէթտէ պուլունաճագլարընը վատ էթմիշ տիր- լէր:

4. Միսս Ֆրէրսընա, — պիր պաշ նըրսըն մա աշընը տէրիւհտէ էյլէմիշ տիր:

5. Տանիմարգալ Միշընտան, — պիր կիճէ նըրսընըն մաաշընա մէսուլ Վիմուշ տըր:

6. Ֆիլատէլֆիա, Մասիս, Պուէնոս Այրէս, Չահլէ Ինճիլի քիլիսալարընա, Պոսթոնտա Հայ Տիկնանց Բարեսիրկան Ընկերութիւնա, Ատա- նա, Երուսաղէմ վէ Պէյրութտա պու մագսէտէ հէտիյէլէրինի թագտիմ էտէն ճիւմլէ ֆէրտլէ- րէ վէ Բահնիւմ վասըթասըլա պու խասթաք խանէյի զիւք էտէնլէրէ: Թէշէքքիւրաթմբըը թագտիմ վէ տէվամլարընը արգու էտէրիդ:

Էօնիւմիւգտէֆի սէնէ իշիւն իիթիյանըմը:

1. Տահա Եիւքսէք վէ հաւատար պիր մա- հալտէ պիր խասթախանէ պինասընա: Պիր Ա- մէրիգալը տօնթոււմուզ պու մագսէտէ 2000 տօ- լար վէրմէյէ վատ էյլէմիշ տիր: Պու մագսէտ իշիւն եարտըմ էթմէք իսթէյէն տօսթլար վէ շիր քէթլէր Եօ՞ք մը տըր:

2. Ջիյատէ պէսլէյիճի վէ զըտալը թաամ- լարա: Պու սէնէ խասթախանէնին թաամլարըն- տա պէլլի պիր Փարզ միւշահէտէ էտիւմիշ տիր:

Լաքին նիգամի թաամ վագըթլարը արասընտա, էօյլէտէն էվվէլ վէ սօնրա, սիւտ վէ եօղուրթ վէրմէք լագըմ կէլիւր իքէն վէրէմէյիպ իգօնօմի իլէ իտարէ էթմէյէ մէճպուր օլույօրը:

3. Պասթալարըն, մէմուրլարըն, վէ սաիր լագըմ օլան շէյլէրին նագլիյաթը իշիւն պիր օ- թօմօպիլէ իհթիյաճըմը վար:

4. Պասթալարըն թէտավիսի իշիւն խոսոս- սի ալէթլէր լագըմ տըր:

Սէվիլիւլի միլլէթտաշլար: Պու զալիմ իլ- լէթ կիւն պէ կիւն արամըգտա քէսպ ի գուվվէթ էթմէքտէ տիր: Գէմփ հայաթը միլլէթիմիդ ի- չիւն պէօյիւք պիր Ֆէլաքէթ օլմուշ տըր: Պու խասթախանէ պու իւշ սէնէ զարֆընտա 227 խաւ թայր քէմփտէն վէ Փամիլեալարընտան ալը- լըպ, միւմքիւն օլան թէտավիլի եափարագ, գաւմըմըգա պէօյիւք պիր խըզմէթտէ պուլուն- մուշ տըր: Պու խասթախանէ սըրֆ Փագիր սը- նըքը իշիւն տիր: Չօգ տէֆա էվլէրինտէն խա- րիճէ աթըմըլ եա աթըմագ իւղրէ օլան, սէվ- կիլիւլէրինի պիլէ պագմագ իսթէմէտիյի, եա սահպսիդ օլարագ մէյտանլարտա աճ, փէրու- չան, հէր նէվ քիւրիլիք վէ Ֆէնա դօգուլար ի- ջինտէ եաթմագտա օլան խասթալար՝ խասթա- խանէյէ գալտըրըմըլ տըր:

Իմտի գաւմըմըգըն ճիւմլէ ֆէրտ, վէ շիր- քէթլէրինէ վէ պախոսուս Ամէրիգատա վէ սա- իր մահալլէրտէ պուլունան ճիւմլէ հայրեմալի- ցալան միուքիւնլարա միւրաճաաթ էտիյօրը, միլլէթին պագիյէսինին պու սէֆիլ թագըմընա իմտատա եէթիւնիդ. անլէրին աղըրլարընը թալֆիֆ էտինիդ: Պու սէնէ 45 Փարզլը շէհր վէ քէօյլէրտէն խասթալարըմը օլուպ էն չօք խասթալար՝ Մարաշ, Ատանա, Այնթապ, Սին Հաճըն, Տիարպէքիր վէ Գայսէրի թարաֆլա- րընտան տըր: Հէմշէհրիլէրինիդ աճ վէ փէրու- չան օլարագ պու գալիմ իլլէթ իլէ մուհարէպէ էթմէքտէ իքէն, գարը վէ չօճուլլարընը գուր- թարմագ վէ աղըրլարընը թալֆիֆ էթմէք իւգ- րէ անլէրէ գափուլարընը աշան պիր խասթախա նէնին մէսարիֆինէ եարտըմ էթմէք իսթէմէդ միսինիֆ: Հէր պիր խասթալա մահրիյ իգօնօ- մի իլէ օլան մէսարիֆ 10-12 տօլար տըր:

«Պասթա օլտում, պէնի զիյարէթ էթտի- նիդ» — Յիսուս:

Պու մագսէտէ հէտիյէլէրինի վէրմէք իս- թէյէնլէր աթիտէքի ատրէսլէրէ կէօնտէրէպի- լիլէր: —

1. Բահնիւմա Ատրէսիմէ, Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան  
2. Rev. Y. H. Hadidian, American Press, Beirut, Syria

Մամէլթէյն խաւքախանէսի Խաւքէ Հիլէթի  
ԱԻԵՏԻՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ՝  
Նախագահ, Գէորգ ՎՐԴ. ՃԱՆՍԸՋԵԱՆ՝ Ատե-  
նայետ, ՎԵՐ. ԵՆՈՎԻ Յ. ՀԱՏԻՏԵԱՆ՝ Գան-  
ձապետ :

(Կնիք)

## ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

### ԳՕՆՏԻԼԻՍԻՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Պազը զազէթալար կէօյա Ժինէվտէն եազըւ  
մըլ պիր մուխապէրաթ նէշը էթտիլիր քի ան-  
տէ կէօյա ձէն. Գօնտիլիսին էրքեան ը հարպ  
կիզլի պիր իծթիմալնտա իրատ էթտիլի պիր  
նուլթ տէրձ օլունմուշ տըր : Պու կիպի եազը-  
լըլարա չօգ էհէմմիլէթ վէրմէք ճաիդ տէյիլ  
տիր, չիւնքի զազէթալար պէօյլէ շէյլէրի նէշը  
էտէրէք տիգզաթ ճէլպ էթմէք իսթէրլէր : Ա-  
մէրիգա զազէթալարնտա պիր գաշ տէֆա կէօ-  
յա Մըսթաֆա Բէմալ փաշանըն կիզլի իծթիմա  
լարտա էթտիլի նուլթլար նէշը էտիլտի, հալ  
պու քի Բէմալ փաշա էօյլէ պիր նուլթ էթմէմիշ  
իտի : Նիւն տէ տիգզաթա շայան օլտուղու ի-  
չիւն Գօնտիլիսին նուլթուլուն իծմալէն եազը-  
յօրըլ :

«Պէնիմ իծրա էյլէտիլիմ ինգիլապ Եունան  
գանընը Պօսթօր վէ Անատօլու գըլըլարնտա  
ազմազտան գուրթարտը : Այնի զէմանտա տիւն  
եայը պիր ումումի հարպտան գուրթարտը :  
Խըրսըլըլ գանաթընը խաիլիք իլէ պիրլէշ-  
տիրմիշ օլան տիգթաթօր Փանկալօսը տիւլի-  
րէրէք վաթանըմըլ պէօյիք միլլէթլէր էլիւն-  
տէ ալէթ օլմագտան գուրթարտը : Պէն պիգիմ  
թարիլի տիւլմէնիմիլ իւղէրինէ զաֆիլէն  
հիւծիւմ էթմէքիլի միւնասիպ կէօրմէմ : Պիր  
տագիգէ կէշմէք քի Անատօլուտա Եունանըլըն  
իթթիհատը իչիւն հարպ էտէն ասքէրլէրին սէ-  
սինի իչիթմէյէյիմ : Պարպար թիւրքէ ատալէթ  
տէ քիմսէտէն կէրի գալմամ, նէ տէ պիգիմ գար  
տաշլարըմըլ գարշը օնլարըն եափտըլը մէգա-  
լիմին ինթիգամընը անթագտան վազ կէշմիշ իմ :  
Հիսապ կիւնիւ կէլէճէք տիր, լաքին պէն իս-  
թէմէմ քի օ կիւնիւ պիգէ պաշգա պիր տէօլլէթ

խապէր վէրսին, օ տէօլլէթ քի պիգէ խըյանէթ  
էտիպ պիգի արգամըլտան վուրապիլիր :

Հարպ ը ումումիտէն սօնրա պիգէ օլան խը-  
յանէթլէր պիգիմ լանէթիմիլ օլտուլար : Գրա-  
լիյէթի տէվիլիպ թէքրար իպգա էթմէք իսթէ-  
տիլէր : Շիմտի գանի օլտուգ քի էճնէպի տի-  
յարտան կէլմիշ հիւքմտարլար պիգէ Էանլըշ  
խըզմէթ էյլէտիլէր, եախօտ խըյանէթ էյլէտի-  
լէր : Շիմտի հիւքմտարլըլը քէօքիւնտէն վէ  
տալլարը իլէ սէօքիլպ աթտըլ :

Պէնիմ էլիմտէ էվրագ վար տըր քի Փանկա-  
լօս իլէ պաշգա պիր հիւքիւմէթ արասընտա պիր  
մուհէտէնին իսպաթը տըր : Օնտաքի շարթլա-  
րա կէօրէ օ հիւքիւմէթ, Պուլկարլար տուր-  
տուրմագ իչիւն օնլարա գարշը իքի օրտու եօր-  
լայաճագ : Օ շարթլարա կէօրէ իքիւն հիւքիւ-  
մէթ պիրտէն Անատօլույա հիւծիւմ էտիպ (Ի-  
թալիա) իգմիլիէ ասքէր չըգարաճագ :

Պու կիզլի անտնամէ պու գատարտա տէ-  
յիլ տիր : Բումանիա տախի ձէմիլէթ ի Ագվամ-  
տա քէնտինէ վէրիլէն միւտաֆաա իչիւն Բու-  
սիայա գարշը տուրաճագ : էյէր Բուսիա պիգիմ  
Սթանպօլը ալմամըլ կիւծլիք չըգարըր իսէ :  
Պէօյլէճէ պիւթիւն Պալգանլար հարպ մէյտանը  
օլաճագ իտի վէ անը քիմ օրայա միւնհասըր է-  
տէպիլիր իտի :

Ագ Տէնիզին հալ ը հազըր էշգըյասը թա-  
րաֆընտան պիր գաշ տէֆա թահգիլ օլունան  
Ալամանիա տուրաճագ մը իտի : Ֆրանսա մու-  
սաատէ էտէր մի՞ քի Անատօլու իթալիա վէ  
Եունանիսթան արասընտա թագսիմ օլունսուն :  
Ինկիլթէրրա հիյպէթլու Ֆիլօսը իլէ պիր թա-  
րաֆա տուրուպ պազաճագ մը իտի քի, իթա-  
լիա պիր իմփէրաթօլուգ թէէսիս էթսին :  
Խայըր :

«Փանկալօս էճնէպի պիր տէօլլէթտէն «Յու-  
ղանըն կիւմիւլիւնիւ» ալտը պիգ օ փարայը էճ-  
նէպի տիյարա գաշըլըլմագտան գուրթարտըլ  
(11½ միլիօն լիր իմիշ) : Պիգիմ տիգթաթօր խը-  
յանէթ էթմէք տէյիլ, հաթթա միլլի միւլէիա-  
նէյի սօյտու վէ 125,000 տօլար գըյմէթիւտէ  
էշիա էվիւտէ պուլմուգ :»

«Պէնիմ իտարէմ ալթընտա Եունանիսթան  
պէյն էլ միլլէլ ինթրիգալարա գարըլմայաճագ  
իլա սապր իլէ պէքէյիպ քէնտինէ գարշը օլան  
հազըլըլըլարը թամիլ էտէճէք : Ախէր միլ-  
լէթլէրէ ալէթ օլմայաճագ, քի քէնտի արգուլա-  
րը իթմամ օլունճա խըյանէթ էթսինլէր :»

## ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐՏԱՆ

Լօս Անկէլէստէն

Պիր գաջ հաֆթատան պէրու Բահնիւմա իտարէսինին տիւշար օլտուղը իգթիսատի կիւճիւք մալիւմիւմիւգ օլմաղլէ, պու պապտէ պաղը տօսթլար տիւշիւնիւպ չալըմագտա իտիք: Իշպու սայ ու զայրէթտէն պիր միգտար մուվաֆֆագիյէթ օլտու իսէ տէ, պիղ քիւսէճէ պիր չէյ եափմամը իտիք: Սեպտ. 26յա միւսատըֆ Կիրակի կիւնիւնտէ, պու պապտէ պիր թէչէպպիւս էտիլտի: Վաղ խըտմէթինտէն սօնրա, միւլէլլիֆ էֆէնտինին պու խուսուստա Մր. Յ. Փիլիպպոսեանա եաղմը օլտուղը մէքթուպ պիւթիւն ճէմաթա գրաթ օլունտու: Մէգքիւր մէքթուպտա Բահնիւմա իտարէսի պէօյիւք պօրճ ալթընա տիւշիւն օլուպ՝ զաղէթայը տէվամ չթմէք միւմքինսիղ օլտուղը վէ պու միւլէթիւթ իսէ, կէչէն սէնէլէրտէ Բահնիւմայա մուալէնէթ էտէն պաղը տօսթլարըն կէրի չէթիլտիյի, վէ խուսուստա Գալիֆօրնիա թարաֆընտան մէմուլ օլունան եարտըմըն կէլմէմէսի եիւղիւնտէն օլտուղը պէյան օլունմուշ իտի: Պունըն իւղէրինէ քիւսէնին չօպանը, ճէմիյէթէ պու մագսէտին էիւմմիյէթի, պու ֆարգըն գուսիյէթի վէ պու մէսուլիյէթին ագալէթի հագգընտա վաղթ ու հալա միւնասիւպ պիր գաջ սէօղ սէօյլէտի: Անտէն Մր. Միհրան Սալիսեան, Մր. Նեւտոն Յարութիւնեան, Մր. Յարութիւն Փիլիպպոսեան, Մր. Գրիգոր Գարաեան վէ սաիր տօսթլար ճէմիյէթի թէչիւղ եօլու գըսաս վէ մուֆիտ իսթարաթտա պուլունտուլար: Պատէհու Բահնիւմայա մուալէնէթ էթմէք իւղրէ վատ ալմաղա պաշլանըլտըգտա աղ վաղըթ իշինտէ 40 քիմսէ 500 տուլար վատ վէրտի: Պու էսնատա ճէմիյէթտէ կէօրիւլէն մուհապպէթ, կէրմիյէթ վէ ֆետաֆեարլըգ ըուհը փէք աճաիւպ իտի: «Հէր քէս հիւզն եա մէճպուրիյէթտէն տէյիլ՝ անճաղ գալպիւնին նիյէթինէ կէօրէ վէրտի, զիրա Ալլահ ճան ու կէօնիւլտէն վէրէնի սէվէր»: Պու սըրատա Ալլահըն ֆէտաքեար ըուհը արամըգտա ամիլ իտի: Պու խըտմէթէ նէգարէթ էտէնլէր թէաճճիւպ էյլէտի, պու քիւշիւք ճէմիյէթ պէօյլէ պիր չէյ եափամագ տէյէնլէր, միւթէհայիյի օլտու: Վէ հէր քէս «Պու պիր միւնիւղէ տիր, պունը Ալլահ եափտը» տէյէրէք մէսրուր վէ միւթէչէքթիր պիր գալպ իլէ քէնտի խանէլէրինէ ալտէթ էյլէտի-

լէր: Արղու էտէր իղ քի տիկէր քիւսէլէր տախի պու քիւսէնին էյի էօրնէյինէ իմթիսալ էյալէսինլէր վէ Այնթապլը, Մարաշլը, Հաճընլը, Ատանալը, Կիւիկիալը վէ հէր եէրլի օլան Հայլար, պու պապտէ քէնտի ֆարղլարընը հիսս վէ իճրա էտէրէք Բահնիւմանըն տէվամընը թէէմին էթսինլէր: Թա քի պու զաղէթա եօլու չալըմը միւլէթիւթիւղէ պիր միւստէթ տօղրու եօլու կէօսթէրմէքտէ տէվամ էթսին:

## Գայսէրիյէ Ագիգիյէսինտէն

Պէնտէնիղ Սիվաս վիւլայէթինէ մէրպուլթ իքէն՝ չիմտի Գայսէրի վիւլայէթինէ թապի Ագիգիյէ գասապասընտան իմ: 1915 Յուլիս 14 թարիխինտէ չէհրիմիլտէ 135 խանէ 730 զիքուր ունաս նուֆուս մէվճուտ իքէն՝ չիմտի 29 մէվճուտ զիւքիւր ու նաս նուֆուս վար տըր՝ իքի մունթաղամ մէքթէպ, պիր քիւսիս, պիր միւլէմմէլ ժողովարան վար իքէն չիմտի անճաղ պինա մահէլլէրի վար: Ային ի ըուհանիտէն մահրում գալըյօրուղ: Սիվաստա վէ Գայսէրիտէ Հայ Լուսաւորչական, Հայ Բողոքական քիւլիսալար վար իսէ տէ հէր իքիսի տէ մէրքէզի գաղայա 24 սաաթ օլմագ իլէ հիշ պիրիսինտէն իսթիֆատէ էտէմէյօրուղ՝ էհալիմիղ իսէ էսնաֆ սէնասաթեար փէք ֆագիր օլուպ անճաղ թէէմին ի իաչէլէրինի տիւշիւնիւրլէր: Տինի վաղիֆէ իշիւն իհեա էթտիյինիղ լութֆընըգ օլան «Բահնիւմա» պիղի իրչատ էտիպ՝ Կիրակի վաղիֆէմիղի կէօրէճէյինտէն լութֆէն մէլֆուլ չէքի(իքի տօլար) ալարագ 1 Սեպտ. 1926 թարիխինտէն պիլ իթիպար պիղէ պիր սէնէլիք Բահնիւմա հէտիյէ էտինիղ՝ չիւնքի էքմէք փարամըգտան քէսիւպ կէօնտէրիյօրուղ: Իւմիտ էտէրիղ քի պիղի մահրում էթմէգսինիղ վէ պու վաղիֆէ իշիւն Գայսէրիյէ կէլիւպ օրատա համիյէթի իլէ մասրուլ միլլէթիւթիւղտէն ալօգաթ ձիվան էֆէնտիյէ միւրաճաաթ վէ փարամըզը իքմալ էտուպ իշթէ պու փարայը (իքի տօլար) թագտիմ էտիյօրուղ, գապուլունը փէք չօգ իսթիրհամ էտէրիղ:

ՇՆՈՐՀ ԲԱՐԻԵԱՆ

Շէրի. — Պու մէքթուպըն մաթլէպինէ ճէվապէն օրայա պիր Բահնիւմա կէօնտէրմէյէ պաշլամըզը:

Յ. Գ. Գ.

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Վիեճնամա Հոկտ. 4-տէ պէսն էլ միլէլ պիր գօնկրէ ազտ էտիլտի: 26 տէօվլէթլէրտէն ազալար վար իտիլէր: Պու մէճլիստէն մագսէտ պիւթիւն էվրօփայը իգթիսատի եանի թիճարէթ վէ կէօմըիւք մէսէլէլէրի հագգընտա պիր պիրլիյէ կէթիւմէք իտի: Օրատա դայէթ կիւզէլ վէ ճիտտի նութգլար իրատ օլունտու: Ալաման մուրախխասը Տօգթ. Վիւթ. «էվրօփանըն սէլամէթի Ֆրանսա իլէ Ալամանխանըն պիրլէշմէսինտէ տիր: էվրօփա անճագ պիրլէշմէք իլէ Ամէրիգայա դարչը պիր գուվլէթ կէօթէրէ պիրլի» տէտի: Եունան մուրախխասը Փօլիթիս, «էվրօփա միւքթմի տէօվլէթլէրի անճագ միւճթէմաի Ամէրիգա դարչըսընտա տուրապիլի: Մէճլիսին մագսէտի պիւթիւն էվրօփայը պիր միւթթէհիտ տէօվլէթլէր չէքլինէ գօյմագ տըր: Պու չիմտիլիք թիճարէթ իչիւն օլաճագ վէ իլէրիտէ սիյասի տախի օլապիլի» տէտի:

Ամէրիգատա իչիի եասաղը եիւզիւնտէն ալընան ճէգա ի նագտիլէր Նիւ Եորքտա 1½ միլիօն, թէքմիլ վիլայէթլէրտէ 7½ միլիօն տօլար օլմուշ, 6161 քիչի մահքիւմ օլմուշ տըր:— Զինթէ Նանչունկտա 3 Ամէրիգալը միսիօնէրի գալըրըմը տըր: Զինտէ տախիլի մուհարէպէ տէվլամ էտիյօր, Ուչունկտա մուհասէրէ օլունմուշ 500 չէմալ թարաֆը ասքէրի տըչարը հիւճմ էթմիլլէր իսէ տէ մէթըլլէթ օլ ճէնուպիլէր անլէրի թէլէֆ էթմիլլէր: Ամէրիգա հիւքիւմէթի տօնանմա Եօլլայօր:— Ամէրիգայա կէլմէքտէ օլան Եունան Պայըրն վափօրընտա պուրայա 10 միլ գալա պիր եանկըն գուհուր էթմիլ, լաքին գափտանըն սէրինլիյի սայէսինտէ 697 քիչի ճիւմլէսի գուրթուլմուշ տըր:— Ֆիլատէլֆիատա սէրկի մահալինտէ Գաթօլիքլէր պէօյիւք պիր պատարագ այինի իճրա էյլէտիլէր: 300 պին հահալի մէվնուտ իմիլ: Գաթօլիք շիրքէթլէրինէ աիտ 8000 քիչի սօգաղլարտա կէչիտ եափմըչլար տըր:— Մ. Ամէրիգանըն սապըգ խարիճիյէ նագըրը Հիւզ Լահէյ մահքէմէսինէ ազա թային օլունտը:

Ֆրանսա.— Փուէնգարէ իգօնօմի իչիւն 600 մէմուր ատլիյէտէն 2200 մալիյէ նագարէթինտէն աչըղա չըգարմը տըր: 200 պէլէտիյէ ըէիսի, 600 գատը իչսիլ գալմը տըր: Պունլարըն միւրաճաթըն տախի տինլէմէյօր: Փուէնգարէ Ամէրիգայա պօրճ մէսէլէսինի Ուօլինկթընտա

դարար վէրիտիյի կիպի մէճլիսէ գապուլ էթտիրմէյէ չալըչաճագ տըր: Զիրա Ամէրիգա պօրճը հալլ օլմագ իսէ Ալաման քեաղըտլարընը սաթմագ միւմքին օլմայօր: Պունա էփէյի մուխալիֆլէր վար տըր: Փուէնգարէ գապինէյէ իթիմատ մէսէլէսինի օրթայա գօյաճագ տըր: Հալ պու քի մէպուսանըն մալիյէ գօմօսիօնը պու թէրթիպ չօգ եանլըշ վէ հագգսըգ տըր տէյօր վէ ըէտտինէ գարար վէրտիլէր:— Սիւրիանըն եէնի պաշ գօմիսէրի Մ. Փօնսէ Պէյրութա տօղրու հարաքէթ էյլէմիլ տիր: Միւմալիլէյ 150 գատար Սիւրիալըլար իլէ կէօրիւշիպ մէսէլէյի էյիճէ թամիգ էյլէմիլ տիր: Սիւրիալըլար տա էքսէրիյէթ վէ միւթէտիլ թագըմը Սիւրիանըն պէօյլէ 3-4 հիւքիւմէթէ թագսիմ օլմասընա րազի տէյիլ տիրլէր: Սիւրիա, Լիպան, Անթաքիա վէ Տիւրքիւ Տաղը հէփ պիր հիւքիւմէթ օլմալը տէյօրլար:— Պէյրութտա պիր Ֆրանսըգ գապիթի էօլտիւրտիւքլէրի իչիւն 4 քիչի ասըլըր իքէն հահալի Ֆրանսըգլարա դարչը նիւմայիճ էթմիլլէր: Ասքէր էհալիյի տաղըթմը տըր:

Ինկիլիզլէր 50 ատէտ եէնի էրօփլանլար եափըյօրլար քի սաաթտա 100 միլ ուչաճագ վէ դայէթ աղըր պօմպալար աթապիլէճէք տիր: Զէմպըրլէյն Ինկիլթէրայա տէօնմիլ տիր: «Ֆիլաթ հիւքիւմէթինի գապուլ էտէճէք հալտէ տէյիլ իսէմ տէ Մուսօլինի պէօյիւք գուվլէթ վէ սիյրէթ սահիպի վէ աղըլը չալըչան պիր գաթ տըր: Պիգ օրատա էվրօփայա աիտ մէսէլէլէրի գօնուշտուգ վէ անլատըգ քի իթալիա վէ Ինկիլթէրա արաւընտա թասափուր վէ մէնֆաթմա պիրլիք վար տըր: Պիգ սուհու սագլամաղա վէ թիճարէթի իլէրի կէօթիւրմէյէ չալըչաճագը: Պիգիմ իթթիֆագըմըգ Ֆրանսա վէ Ալամանիա իթթիֆագընա դարչը տէյիլ տիր» տէմիլ տիր: Կօպհամ իսմինտէ պիր Ինկիլիզ Լօնտրատան Ավսթրալիայա գատար էրօփլան իլէ ուչուպ կէրի կէլմիլ տիր: Պու մէսաֆէ 28 պին միլ օլուպ տիւնեանըն չէվրէսինտէն 4000 միլ զիյատէ տիր վէ 13 կիւն 8 սաաթտա քէստիրմիլ տիր: Ինկիլիզլէր դայէթ շանլը գապուլ իճրա էյլէմիլլէր տիր:

Փրուսիա հիւքիւմէթի սապըգ իմփէրաթօրա վէ խանէտանընա պէշ միլիօն տօլար վէ 250 պին էյքըր արազի վէրմէյէ գարար վէրմիլլէր տիր: Պունտան մատա էսքի սարայլարտան տախի պիր գալընը քէնտիլէրէ վէրէճէլէր պիր: Գօմմիւնիսթլէր փարլամէնթէ պիր թէք-

լիք կէթիւրտիւէր քի Հօհէնցօլէրն խանէտանը ազալարը Ալամանիատան տիշարը չըզսընլար:— Շիթէրգմէն Ֆրանսա իլէ օլաճազ իթիթիֆազա Ամէրիգանըն եարտըմը լազըմ տըր տէյօր, Ամէրիգա իսթէրսէ Ալաման սէհմէլէրինի ալարազ էվրօփանըն սուլհընը թէէմին էտէպիլիւր տէյօր:

Իթալիատա Ֆաշիսթ ասթէրլէր արասընտա իսթիլաֆ զուհուր էյլէմիշ տիր: Միւֆրիթ Ֆաշիսթլէր իլէ տիկէր սընըֆլար արասընտա չարփըմալար վուգու պուլտը, պազը թէլէֆաթ տախի վար տըր: Իսթիլալ Թրիէսթէտէ, Գոմօտա, Բոմատա վէ սաիր եէրլէրտէ վուգու պուլ մուշ տըր: Մուսօլինի օրտուհունը գոմանտանըղընը քէնտիսի էլէ ալըյօր:

Ումում Բուսիա Գոմմիւնիսթ ումումի մէճ լիսի պիր գաշ հաֆթատան աշըլաճազ: Շիմտիքի հիւքիւմէթին մուխալիֆլէրի, եանի Թըրօցքի Զինովիէվ, Բատիք վէ Գոմէնէֆ, աշըգտան մէյտան օգուլօրլար վէ պու տէֆա ամէլէ սընըֆընը գաղանըպ էօյլէճէ գուվլէթէ կէշմէյէ չալըշօրլար: Էրօփլան ամէլէ ճէմիյէթի ազալարը հուգուրուհտա նութգ էյլէմիշլէր, լաքին էքսէրիյէթ հիւքիւմէթ թարաֆընտա Իմիշ: Պուլլար Բուսիանըն միւֆրիթ Պօլշէվիդլէրի տիրլէր քի հալա Մարքս թալիմինի թաթպիդ էթմէք իսթէյօրլար: Շիմտի հիւքիւմէթ Իսէ գափիթալիսթլէրէ եազլաշմազ եօլունտա տըր:— Բուսիա ամէլէսի թարաֆընտան Ինկիլթէրրա թէրք Ի էշլալ էտէն ամէլէյէ արթըգ փարա եօլլանըմալաճազ տըր: Պօլշէվիդլէր Ինկիլթէրրա իլէ պիր անլայըշա կէլմէք իսթէյօրլար: Բուսիատա պիր չօգ Գոմմիւնիսթլէր ֆըրգատան թարտ օլունմուշ տըրլար: Պուլլար կիլլի իճթիմալար էտիպ պիր թազըմ րէսալէլէր նէշը էտիյօր իմիշլէր:— Բուսիա իլէ Լիթուանիա արասընտա տախի պիր պիթարաֆլըգ ահտնամէսի իմզալանմըշ տըր: Լիթուանիա Լէ հիսթան հուտուտընտա Պալթիգ տէնիզի եագընընտա Բուսիատան ալըլըմըշ, պիր հիւքիւմէթ տիր քի Վիլնա օնուն գըսմը սալըլըր, լաքին փիլսուտսքի անը դապթ էյլէմիշ տիր: Պուվազաա Պալթիգ հիւքիւմէթլէրինին իթթիհատընա գարշըր պիր տարպէ տիր: Էյէր Վիլնա մէսէլէսի օլմասա իտի Պալթիգ գըյըսընտաքի պիր գաշ տէօվլէթլէր պիր իթթիհատ թէշքիլ էտէրլէր իտի:

Եուսանիսթանտա սիյասի վաղիյէթ չօգ գարշըր տըր: Վէնէգէլօս մուխալիֆի ֆըրգալար հիւքիւմէթ իսթիֆա էթմէգ իսէ ինթիսապա կիրմէմէյի թէհտիտ էտիյօրլար: Մուխալիֆ ֆըրգա րէիսլէրի Գոնտուրիօթիսին եանընա կիտիպ Գոնտիլիս հիւքիւմէթինին իսթիֆասընը վէ էքսէրիյէթ իւզրէ ինթիսապ օլմասընը վէ պիթարաֆ պիր գապինէնին թէշքիլինի թալէպ էյլէտիլէր: Բէիս իսէ պիթարաֆ գապինէ թէշքիլի միւմքին օլմատըղընը վէ ինթիսապ օլանա գատար գապինէնին գալմասը լազըմ իտիյինի իտտաա էյլէյօր իտի: Էնճամ Գոնտիլիս պաշ վէքիլ գալարազ օլ պիր նաղըրլարը պիթարաֆլարտան սէշմէյէ վէ ինթիսապ թէէլիլ էթմէյէ գարար վէրիտի իտի: Շիմտի գըրալ թարաֆ տարանը ինթիսապըն նիսպի տէյիլ էքսէրիյէթ իւզրէ օլմասընը թալէպ էտիյօրլար, վէ պօյգօթ թէհտիտ էտիյօրլար:— Ճէն Գոնտիլիս Թալմը մուխալիլինէ տէմիշ տիր քի, պու ինգիլապ իլէ պիդ փարլամէնթ հուգուգընը մէմլէքէթտէ թէէսիս էթմէք իսթէյօրլը: Եուսանիսթանը Պալզանլարտա էն էվլէլ Թիւրք պօյուն արուրուգուհտան գուրթուլմուշ օլմասը իսպաթ տըր քի Եուսանլար իտրաէյէ մուգթէտիլ տիրլէր, լաքին պու գըրալար փարլամէնթօ հազգընը տալիմա դասպ էթտիլէր: Անճազ 1910տան 1915է գատար Վէնէգէլօս պուհու թէէսիս էթմիշ իտի, վէ Գոսթանթին պիդիմ միւթթէֆիդլէր իլէ հարպա կիրմէմիզի վէթօ էտիպ հազգսըղըր էթտի: Պիդիմ 3000 սէնէլիք մէտէնիյէթիմիզ վար տըր: Պու ինգիլապլար իլէ էհալինին հազգընը թէէմին էտէճէլիլ:»

Լօզան ահտնամէսիստէ ազալլիյէթլէր Իլին գօնուլմուշ պէնտլէրին վէրտիյի իմթիյալ լարտան Բուլլար, Հալլար վէ Եհհուտիլէր վաղ կէշտիլէրինէ տաիր պիրէր մազալաթա եափըպ էնգարէ հիւքիւմէթինէ վէրմիշլէր իտի: Էլպէթ տէ շիմտի Թիւրքիատա գալան Գըրիսթիան վէ Եհհուտիլէր պաշգա տիւրլիլ եափամաղլար Իտի: Եուսան հիւքիւմէթի ճէմիյէթ Ի Ազվամա միւրաճաաթ էտիպ՝ Լօզան ահտնամէսիսին շարթլարընը պէօյլէճէ Թիւրքիա հիւքիւլ ալթընտա պուլունան միլլէթլէրին թէպտիլ էթմէյէ վէ վաղ կէշմէյէ հազգլարը օլմատըղընը պիլ տիրիպ ճէմիյէթին տիգաթընը ճէլպ էթմիշ տիր: Պուսուն իւզէրինէ շիմտի Սթանպուլտա ազալլիյէթլէր օ հազգտան վաղ կէշտիլէրինէ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

տաիր ձէմիյէթ ի Ազվամա պիրէր մազպաթա վէրէճէքլէրինի Թիւրք զազէթալարը եազըյօր: Պունուն մանասը փէք աշիքեար տըր: Թիւրք զազէթալարը Սթանպօլտա պուլունան պիր թազըմ Րումլար վէ Եհնուտի խախամը իլէ կէօ ըիւշիւպ, օնլարըն սէօլլէրինի ազալլիյէթլէրինի հիւսնիւ ըիգա իլէ վազ կէչմիշ օլտըզլարընա իս պաթ տէյու կէթրիյօրլար:— Սթանպօլտա պազը Սօֆիալար գահվէ ըհնկի պիր պաշըգ գօյուպ սարըգ սարաճագ եէրտէ հալա Փէս վէ սա ըըգ գօյուպ կէզիյօրլար իմիշ: Հիւքիւմէթ պունլար հազըլնտա թահգիգաթ եափըյօր:— Թիւրքիատա հիւքիւմէթ նիքեահը իլէ էյլէնէնլէր չօղալըյօր, խուսուսա Փարզլը միլլէթտէն օլանլար, մէսէլէ, Գրիսթիան Եհնուտի իլէ էյլէնիւ իսէ սիվիլ նիքեահ եափըյօրլար:— Րէիս Ուիլսընըն մատամը սէյեհաճաթտա օլուպ Սթան պօլա կիթմիշ տիր, լաքին հիշ պիր զազէթաճը իլէ միւլազաթ էթմէք իսթէմէմիշ տիր:— Սթանպօլ սուլարընտա պաթմըլ օլան վափօրլարը պիր Իթալիան չիրէթի սուլուն եիւզիւնէ չըգարմաղա պաշլամըլ տըր: Պու եօլտա գուրթարըլան վափօր վէ էչեալարըն եարըսը չիրէթէ եարըսը Թիւրքիայա ախտ օլաճագ տըր:— Սօն սաաթ զազէթասը Թայմգտան ալարագ եազըյօր. «Թիւրքիա էվրօպիտան փարա պուլմագ իմքեանը վէ Իթալիայա գարչը Անատօլույու մուհաֆազա էթմէք իչիւն ձէմիյէթ ի Ազվամա կիրմէք իսթէյօր:» Թիւրքլէր ինանըյօր քի Մուսօլլինի կէօլլէրինի Անատօլույա տիքմիշ տիր:— Սուլթան Համիտին սարայը եանի Եըլտըզ Բէօշըիւ պէօյիւք պիր գումարիսանէ վէ գազինօյա թահվիլ օլունուպ ըհմի քիւշատը իճրա օլունմուշ տըր: Պիր վազթ հէր քէսին իսմինի անմաղա գօրգտուղու վէ քիմսէնին եազլաշամատըղը եէրտէ չիմտի գումար օյնանըպ իչկիլէր իչիլիպ չալըը չալընըպ Թիւրք գըզլար աշըգ գօլլար վէ գըսսա Փիսթանլար իլէ Փօկս Թրօտ վէ Չարլսթըն օյնայաճագլար:— Հոկտ. 3տէ Մուսթաֆա Բէմալ փաշանըն սանէմի սալայ Պուրնունտա աշըլմըլ տըր: Պու վազաա Իսլամ շէրիաթընա գարչը Փարզ օլունույօր: Սանէմ 40,000 լիւրա իլէ եափըլմըլ տըր: Պու սանէմտէ Բէմալ փաշա պաշը աշըգ պիր ճաքէթ իլէ գօլլարը գալուշմուշ տուրույօր: Այնի կիւն տէ եէնի սիվիլ գանուն տախի Թիւրքիատա մէվ գիի իճրայա գօնուլմուշ տըր:

Ժինէվտէն պիտիրիլալիյինէ կէօրէ Նանսէն Հայ գաղթականլարը Հայաստանա նազլ էթմէք լիյէ լազըմ օլան 7½ միլիօն տօլար իչիւն ձէմիյէթ ի Ազվամտան թէէմինաթ ալմըլ տըր:— Արշակ Զօպանեան Հոկտ. 1տէ Նիւ Եօրքա վապըլ օլմուշ տըր:— Սեպտ. 26տա Ամէրիգալը սէյյաճարտան Ուիլեէմ էլլիս Թայմգա պիր մէքթուպ եազըպ, Լօղան ահտնամէսինին թաստըզը նը թալսիյէ էտիյօր վէ հարպտան սօնրա Հայլար Թիւրքլէրտէն ինթիգամ ալտըլար տէյու եազըյօր: Պունա ճէվապէն Պ. Մահտէսեան Հոկտ. 3տէ Թայմգտա պիր պէնտ նէշը էտիպ տէյօր քի «Հայլարըն ինթիգամ ալտըղընա տաիր Իսմէթ փաշա պիլէ պիր սէօլ սէօյլէմէտի վէ պու վազաա սահիւ տէյիլ տիր: Հալ պու քի ինթիգամ ալալար պիլէ հազըլը պիր շէյ եափմըլ օլուրլար իտի»:— Պու սէնէ իլք 6 այտա Հայաստանտա 89,000 ատէմ մալարիա իչիւն թէտավի օլմուշլար վէ 81,600 քիչի պաշգա խաթալըզլար իչիւն միւրաճաաթ էթմիչլէր տիր: Պու սէնէ Արարատ Փապրիգասընտա 150,000 Փըչը շարապ, իւշ պուշուգ միլիօն չիշէ գօնեագ վէ 4 միլիօն տէրէճէ իսփիրթօ եափըլըյօր: Երեւանտա պէօյիւք պիր շարապ մախգէնի եափըլաճագ իմիշ:— Զանգէզուրտա պիր խըզար մաքրիսաը վէ թուղլա Փապրիգասը թէէսիս օլունույօր:— Էվրօպիանըն Փարզլը մահալլէրինտէ եօլմուլուգ էթմէք իսթէյէն Հայլար Նանսէնեան փասափօրթ տէնիլէն պիր թէզքիւրէ ալաճագլար: Պու եօլ իլէ Հայլար պէյն էլ միլլէլ պիր թէպաա օլմուշ օլույօրլար:— Պէյ Օղլունտա Մատենագարանտա պուլունան ճիւմլէ էվրագ Գում Գափույա նազլ օլունմաղա գարար վէրիլմիշ տիր: Րումանիատաքի որրանոց տախի տաղըլմագ իւզրէ իմիշ: Որբլար օրա պուրա տաղըլտըլըյօրլար:— Տիթրօյթտա պուլունան Հայ Աւետ. քիլիսէ պիր եէնի քիլիսէ պինասը սաթուն ալմըլ օլուպ անըն թախսիս խըտմէթինի Նոյ. 28 Կիրակի կիւնիւ իճրա էտէճէքլէր տիր:— Մր. Հրանդ Թէլֆէեան պիրատէրգատէսի Մր. Հարէթ Թէլֆէեան իլէ պէրապէր պէրա ի թիճարէթ Իրանա կիթմէք իւզրէ Հոկտ. 6տա Րօմ վափօրը իլէ Նիւ Եօրքտան հարաքէթ էյլէմիչլէր տիր:— Նիւ Եօրքըն մէչհուր վաիգի Փօզտիկ տախի Սթանպօլա կիտիպ կէլէլի Լօղան ահտնամէսինին թաստըզը Փիքրինէ

տէօնմիւշ տիր: Միւսմարիւէյճ գըթալլար օլմուշ  
կէշմիշ, Թիւրքիւէր իւէրի կիտիյօրլար օնլարա  
եարտըմ էթմէլի իզ տէյուլ պէնտլէր եազըյօր:  
Թիւրքիա տա Գրիսթիանլըզ թալիմ էթմէք միւս  
քինսիզ օլմուշ իսէ տէ եինէ պիզ Գրիսթիանլը-  
զըն մէպտէլէրինի անլէրէ վէրէպիլիւր իզ տէ-  
յօր: Պուշնա իսպաթ մագամընտա Բօպէրթ դօ-  
լէճտէ վէ գըզլար գօլէճինտէ Իսլամ թալէպէ  
չօղալմըլ օլտուղունու գիքը էտիյօր:

### ԱՐԱՆԸԼԸՅՈՐԼԱՐ

Հաճընլը Յակոբ աղա Քէշիշեանըն գըզը Ե-  
զիսարեթ Րէս իւլ Այն գըթալլարա գաթիլլէր  
թարաֆընտան էսիր ալընմըլ վէ պատէմա Րէս  
իւլ Այն եազընլարընտա, Թէլ Սաղիր քէօյիւն-  
տէ ձիհանլը Սալիհ նէզտինտէ պուլունտուղու  
խապէր ալընմըլ իտի: Քէզալիք Մանուկ աղա  
Քէշիշեան էվլատընտան Ոսկերեան, Գեղամ վէ  
Պարգեւ նամ չօճուզլար Րէս իւլ Այն գըթալլըն-  
տա էսիր կէօթիւրիւլմիւշ իտիլէր: Պուշնա  
հազընտա խապէրտար օլանլարըն աթիտէքի  
ատրէսէ պիլտիրմէլէրի ըէճա օլունուր:

Կարապետ Քէշիշեան

276 Fifth Avenue, New York, N. Y. U.S.A.

Ասլէն Գալսէրիյէլի, Բաֆսպէրի, Մէսէշու-  
սէցտէն կիթմիշ, իսմի Լեւոն Գաղարեան, Ին-  
կիլիզճէսի, Ել Գալվիմ, էտրէսինի պիլէնլէրին  
Րահնիւմայա պիլտիրմէլէրի արզու օլունուր:

Պէյրուստան Կիւլիցա Ռուպեան ամուսնաւոր  
օղու Տիգրան Ենովքեանտան խապէր ալմագ  
իսթէր: Աթիտէքի էտրէսէ:—

Care of Rev. S. S. Manookian  
Protestant Church, Beirut, Syria

Եէրէպազանլը Մանուկ Քիրիքեան վէ  
Լութֆի Սէֆէրեանըն նէրտէ օլտըղըն Վար-  
դիվար Ճամուզեան պիլմէք իսթէր, էտրէսի,  
Care of Aram Asdourian, No. 48 Lavrion, Greece

### ԹԱՍՀԻՀ

Րահնիւմանըն Նօ. 38, Սահ. 602տէքի պէն-  
տին իմզասը «Կ. Պ. Պալեան» տէյիլ, «Յ. Պ.  
Պալեան» օլաճագ տըր:

### ՄԻԻԷԼԷԻՖԻՆ ԻԽԹԱՐԸ

Ագտէմճէ պէյան էթտիյիմիզ կիպի Րահնիւ-  
մանըն հէր հաֆթաքի նուսիէսինին թապ ու  
նէշրի իշիւն ապօնէ պէտէլլէրինտէն կէլէն մէպ  
լաղտան Փաղլա օլարագ 100 տօլարա իհթիյաճ  
վար տըր: Պու մէպլաղը թէէտիյէ էտէն Փէրտ-  
լէր եա քիլիսէլէր Րահնիւմայա օլ հաֆթա գա-  
րիյունա քէնտիլէր իհտա էթմիշ օլաճագլար:

Սէվինիւր իզ քի պու միւրաճէաթըմըզ ի-  
ճապէթ էտիպ պիլ Ֆիիլ պիզի թէշվիզ էտէն  
տօսթլար պուլունմագտա տըր: Անլէրին իսմլէ-  
րինի հաֆթա պէ հաֆթա պէյան էտէճէլիզ:  
Աճէպա ագալի թըքախօս ճէմաաթլարըմըզ  
պու պապտա խուսուսի հիմմէթտէ պուլունսա-  
լար էյի օլմագ մը: Տիթրօյթ քիլիսէսի Րահ-  
նիւմայա \$50.00 կէօնտէրմիշ տիր:

Պու հաֆթանըն Րահնիւմանըն Փէսէտի-  
նատան Մր. Յարութիւն Փիլիպոսեան իհտա է-  
տիյօր:

Յ. Գ. Գ.

### Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Պէնտէկոստէնից Մանասը

Յիսուս Մասալ մը

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Իլմ վէ Ալլահ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Ամբիգանըն Տէրալէրի ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ  
Հանկի Միլլէթլէր Եաշայաճագ

Վեր. Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ  
Մամլէթէյն Երմ. Վերմ Խապախանէսի-  
նից րափօրթը

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ.—

Գօնտիլիսին Նուրգու

Մէքթուպարտան

Լու Անկէլէստէն

Գալսէրիյէ Ագիզիյէսինտէն

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—